

Bosna i Hercegovina
Brčko distrikt BiH
URED-KANCELARIJA ZA REVIZIJU
JAVNE UPRAVE I INSTITUCIJA
u Brčko distriktu BiH

Босна и Херцеговина
Брчко дистрикт БиХ
КАНЦЕЛАРИЈА-УРЕД ЗА РЕВИЗИЈУ
ЈАВНЕ УПРАВЕ И ИНСТИТУЦИЈА
у Брчко дистрикту БиХ

Islahijet 8, telefon 049 218-220, faks 049 490-276
Ислахијет 8, телефон 049 218-220, факс 049 490-276
www.revizija-bd.ba

Broj: 01-02-03-13-337/18
R: 02-01;05-01/18
Brčko, 14. 8. 2018. godine

IZVJEŠĆE REVIZIJE UČINKA

Izdatci za sudske sporove i izvansudska poravnanja
za razdoblje 2012. - 2017. godine

2018. godine

Bosna i Hercegovina
Brčko distrikt BiH
URED-KANCELARIJA ZA REVIZIJU
JAVNE UPRAVE I INSTITUCIJA
u Brčko distriktu BiH

Босна и Херцеговина
Брчко дистрикт БиХ
КАНЦЕЛАРИЈА-УРЕД ЗА РЕВИЗИЈУ
ЈАВНЕ УПРАВЕ И ИНСТИТУЦИЈА
у Брчко дистрикту БиХ

Islahijeta 8, telefon 049 218-220, faks 049 490-276
Ислахијета 8, телефон 049 218-220, факс 049 490-276
www.revizija-bd.ba

Ured za reviziju javne uprave i institucija u Brčko distriktu BiH (u daljnjem tekstu: *Ured za reviziju*) proveo je reviziju učinka na temu “**Izdatci za sudske sporove i izvansudska poravnanja za razdoblje 2012. - 2017. godine**”. Revizija učinka je realizirana sukladno Planu revizije za 2018. godinu broj: 01-13-551/17 od 28. studenoga 2017. godine.

Ured za reviziju sukladno članku 14 Zakona o reviziji javne uprave i institucija u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj: 18/18 – pročišćeni tekst) može izvršiti pregled ili ispitivanje određenog dijela ili cijelog projekta, programa ili procedura ili izdatka institucije, u pogledu ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti uporabe resurse.

Revizijom su obuhvaćeni nadležni odjeli i institucije koji su tijekom 2012. - 2017. godine realizirali sredstva za sudske sporove, te Pravobraniteljstvo Brčko distrikta BiH i Direkcija za financije Brčko distrikta BiH. Odjeli i institucije odabrani su na temelju uzorka u glavnoj studiji i to: Odjel za obrazovanje, Odjel za komunalne poslove, Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gosp. i Povjerenstvo za papire od vrijednosti.

Ispitivanje je usmjereno na efikasnost ispravljanja ustanovljenih slabosti u radu kojima se mogu smanjiti izdatci za sudske sporove.

Revizorski tim je provedbom ove revizije došao do određenih nalaza koji su prezentirani predstavnicima nadležnih odjela i institucija na fokus skupini te je sastavljen Nacrt izvješća. Klijentima je upućen Nacrt izvješća i dana mogućnost da se očituju, nakon čega je sastavljeno konačno izvješće.

U Izvješću se navode preporuke upućene odjelima koji su odgovorni za pokrenute sudske sporove, Pravobraniteljstvu Brčko distrikta BiH koje je odgovorno za zastupanje Distrikta pred mjerodavnim sudovima i Direkciji za financije Brčko distrikta BiH koja je odgovorna za realizaciju i evidentiranje izdataka po sudskim sporovima.

Reviziju je obavio revizorski tim u sastavu: Ivana Gavrić, vođa tima i Amra Ilić, član tima.

Zamjenici glavnog revizora

Amra Ilić, dipl. oec.

Glavni revizor

Nekir Suljagić, dipl. oec.

mr. sc. Savo Grujić, dipl. oec.

KAZALO

IZVRŠNI REZIME.....	6
1. UVOD.....	8
1.1 Pozadina revizije.....	8
1.2 Svrha revizije i revizijska pitanja	9
1.3 Kriteriji revizije.....	10
1.4 Obujam i ograničenja revizije	10
1.5 Izvori i metode revizije.....	11
1.6 Struktura izvješća.....	13
2. OPIS PREDMETA REVIZIJE.....	14
2.1 Opis procesa – uloge i odgovornosti odjela i institucija	14
2.2 Opći podatci o stanju iz oblasti	16
2.2.1 Visina izdataka i broj parničnih predmeta	16
2.2.2 Izgubljeni predmeti u kojima je Distrikt tužen	18
2.2.3 Analizirani parnični predmeti	19
3. NALAZI.....	23
3.1 Preventivne aktivnosti i mirno rješavanje spora	23
3.1.1. Analize rizičnih oblasti.....	23
3.1.2. Rješavanje spora mirnim putem	25
3.1.3. Razlozi zbog kojih odjeli i institucije ne primjenjuju mirno rješavanje sporova	26
3.1.4. Mirno rješavanje sporova u BiH i u zemaljama u okruženju.....	28
3.2 Analize sudskih sporova, korektivne mjere i aktivnosti	29
3.2.1. Informiranost rukovodstva.....	30
3.2.2. Suradnja s Pravobraniteljstvom	31
3.2.3. Analize sudskih sporova i korektivne mjere	34
3.3 Ovršenje sudskih presuda	37
3.3.1. Ovršni postupci	37
3.3.2. Ovršenje sudskih presuda iz uzorka	40
3.3.3. Razlozi nepravodobnog ovršavanja sudskih presuda	42
4. ZAKLJUČCI.....	44
4.1 Mjere i aktivnosti na prevenciji nastanka sudskih sporova se rijetko poduzimaju.....	44
4.2 Analize izgubljenih sudskih sporova i poduzimane mjere, iznimka a ne pravilo.....	45
4.3 Nepravodobnost mjera za smanjenje broja sudskih sporova i pripadajućih izdataka	47
5. PREPORUKE.....	48
PRILOZI.....	51

REVIZIJA UČINKA

Revizija učinka je neovisan periodičan pregled djelovanja javnog sektora, programa ili organizacija u pogledu ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti trošenja javnih sredstava. Cilj revizije učinka je da utvrdi predstavljaju li korišteni resursi najekonomičnije trošenje javnih sredstava, pružaju li se korištenjem raspoloživih resursa najbolje usluge, jesu li ispunjeni strateški ciljevi institucije i postoji li utjecaj na implementaciju tih ciljeva. Cilj revizije učinka je i promoviranje transparentnosti, odgovornosti i boljeg učinka. Revizijama učinka žele se postići neovisne procjene rada javnog sektora. Revizija učinka je fleksibilna u odabiru subjekata i metoda revizije, po prirodi je, zbog složenosti javnog sektora i raznovrsnosti pitanja koja se odnose na njezin rad, široko obuhvatna, čime dobiva na značaju kod korisnika izvješća i javnosti.

Osnovna načela¹ u reviziji učinka su ekonomičnost, efikasnost i efektivnost i često se nazivaju tri E.

Načelo **ekonomičnosti** zahtijeva postizanje odgovarajuće razine kvalitete i obujma rezultata, a uz minimiziranje troškova korištenih resursa.

Načelo **efikasnosti** zahtijeva ostvarivanje maksimuma rezultata iz raspoloživih resursa, odnosno, uspostavu najboljeg odnosa između iskorištenih resursa i ostvarenih rezultata.

Načelo **efektivnosti** zahtijeva ostvarivanje postavljenih ciljeva.

Sukladno ISSAI 100 revizijskim standardima, revizija učinka se odnosi na reviziju ekonomičnosti, efikasnosti i efektivnosti i obuhvaća:

- a) reviziju ekonomičnosti upravnih aktivnosti sukladno zdravim upravnim načelima i praksi te politici uprave;
- b) reviziju efikasnosti korištenja ljudskih, financijskih i drugih resursa, uključujući ispitivanje informacijskih sustava, mjera učinka i kontrolnih postupaka, kao i procedura za otklanjanje uočenih nedostataka koje provodi subjekt koji je predmet revizije; i
- c) reviziju efektivnosti učinka u odnosu na postignute ciljeve subjekta kod kojeg se obavlja revizija, te reviziju stvarnog utjecaja aktivnosti u odnosu na očekivani.²

¹ Koordinacijski odbor Vrhovnih revizorskih institucija u BiH: Vodič za reviziju učinka, Sarajevo 2013.
Koordinacijski odbor Vrhovnih revizorskih institucija u BiH: Principi revizije učinka, Sarajevo 2009.

² Službeni glasnik Brčko distrikta BiH broj:11/2011

IZVRŠNI REZIME

Odjeli i institucije Brčko distriktu BiH sukladno svojim nadležnostima, ovlastima i programima vrše aktivnosti po utvrđenim praksama rada. Provedba redovitih aktivnosti odjela i institucija može dovesti do spornih situacija koje u konačnici mogu završiti pred sudom. Sporovi mogu biti uzrokovani nedorečenošću sustava i propisa koji uređuju spornu oblast ili pogrešnim postupanjem. Izgubljeni sudski spor predstavlja siguran indikator postojanja sustavne pogreške ili pogreške utvrđenih praksi rada odjela i institucija i signal je za provedbu analize i utvrđivanje korektivnih mjera kojima bi se spriječilo ponavljanje pogreške.

U razdoblju 2012. - 2017. godina u predmetima u kojima je Distrikt tužen, na štetu Distrikta okončano je 487 parničnih sporova, vrijednosti od oko 5,7 milijuna KM. Distrikt je tužen po više osnova, u većini promatranih godina uočavaju se parnični predmeti po osnovi naknada štete (po raznim osnovama, učestalo zbog neosnovanog lišavanja slobode i redovito u svakoj godini naknade šteta zbog ugriza pasa lotalica), novčane tražbine (po raznim osnovama pri čemu se u gotovo svim promatranim godinama ponavljaju sporovi novčanih tražbina za komunalne usluge), radni sporovi i sporovi vezani za naknade za izuzeto zemljište, utvrđivanje prava vlasništva, prava građenja i posjeda.

Ured za reviziju je proveo reviziju "Izdatci za sudske sporove i izvansudska poravnanja za razdoblje 2012. - 2017. godine" s ciljem da utvrdi jesu li odjeli i institucije Distrikta učinkoviti u promicanju praksi rada kojima se mogu smanjiti izdatci za sudske sporove kroz prevenciju sudskih sporova, osobito prevenciju ponovljenih sudskih sporova, te racionalizaciju praksi rada tijekom provedbe sudskih sporova.

Po provedenoj reviziji Ured je zaključio da odjeli i institucije Distrikta nisu dovoljno učinkoviti u ispravljanju vlastitih slabosti na koje ukazuju sudski postupci, prije svega odjeli i institucije Distrikta rijetko poduzimaju mjere za prevenciju sudskog spora, ne vrše kritičke analize vlastitih praksi rada, pogreški u radu ili sustavnih slabosti, te veoma rijetko koriste mogućnost mirnog rješavanja spora, po pokretanju spora ne vrše kritičke analize i ne provode korektivne mjere, u slučajevima u kojima se implementiraju korektivne mjere to se čini zakašnjelo, pravomoćne presude se nepravodobno realiziraju, a samim tim se stvaraju dodatni troškovi i novi sporovi protiv Distrikta.

S ciljem da se doprinese promicanju učinkovitosti odjela i institucija u ispravljanju slabosti na koje ukazuju sudski postupci, Ured za reviziju je dao preporuke odjelima i institucijama Distrikta da treba kritički analizirati prakse rada u oblastima u kojima se sporovi javljaju i pravodobnim korektivnim mjerama prevenirati nastanak spora, u slučaju utvrđivanja vlastitih propusta da razmotre mogućnost mirnog rješavanja spora, obvezno vrše analize i provode korektivne mjere po pokretanju spora, a posebno u slučajevima u kojima se sporovi ponavljaju. Pravobraniteljstvu Distrikta preporučeno je da osigura ranije dostavljanje pravomoćnih presuda radi njihove pravodobne realizacije i smanjenja rizika od nastanka dodatnih izdataka, a Direkciji za financije da unaprijedi organizaciju načina praćenja i plaćanja po pravomoćnim sudskim presudama s ciljem bolje kontrole ovih izdataka, smanjenja izdataka po osnovi

zateznih kamata i smanjenja rizika od nastanka ovršnih postupaka. Preporučuje se da Pravobraniteljstvo sa rukovodstvom odjela ili institucije analizira potrebu ulaganja žalbe na prvostupanjske presude, a osobito u sudskim sporovima koji se ponavljaju po istoj osnovi.

1. UVOD

U ovom poglavlju ćemo se baviti bližim objašnjenjem problema koji je revizija istraživala. Predstaviti ćemo motive i svrhu ove studije, osnovna revizorska pitanja, kriterije revizije, izvore i metode ove studije, kao i obujam i ograničenja provedene revizije.

1.1 Pozadina revizije

Brčko distrikt BiH (u daljnjem tekstu: *Distrikt*) i njegove institucije se pojavljuju kao tužitelji i/ili kao tužena strana u parničnim postupcima pred mjerodavnim sudovima. Prema godišnjim izvješćima Pravobraniteljstvo Brčko distrikta BiH (u daljnjem tekstu: *Pravobraniteljstvo Distrikta*) u razdoblju 2012. - 2017. na godišnjoj razini u radu ima u prosjeku oko 1300 parničnih predmeta u kojima je Distrikt tužitelj ili tužena strana i u prosjeku arhivira oko 300 predmeta. Predmet navedenih parničnih sporova uglavnom je utvrđivanje prava vlasništva i drugih prava na nekretninama, raskid ugovora o zakupu nekretnina i sanaciji stambenih jedinica, naknada štete, neosnovano bogaćenje, novčane tražbine zbog neizmirenih ugovorenih obveza, tražbine iz radnih odnosa i određivanje naknade za eksproprijaciju nekretnina. U navedenom razdoblju okončano je 799 predmeta na štetu Distrikta, bilo da je Distrikt tužen ili tužitelj, ukupne vrijednosti 12.946.542,46 KM pri čemu su u navedenom iznosu uključeni i predmeti vezani za naknadu za ekspropirane nekretnine.³

Navodi iz izvješća financijske revizije ukazuju da odjeli i institucije Distrikta, po okončanju sudskih sporova koji su rezultat pogrešne primjene materijalnog prava, ne ispituju uzroke nastanka pogrešaka, a potom ne poduzimaju potrebne mjere s ciljem da se takvi slučajevi ubuduće ne ponavljaju (Izvješće o reviziji financijskih izvješća Brčko distrikta BiH na dan 31. 12. 2012. godine). Odjeli i institucije Distrikta slijedom ovog nalaza ne analiziraju izgubljene sudske sporove, ne utvrđuju uzroke i ne mijenjaju prakse rada koje dovode do nastanka sudskih sporova.

Na potrebu utvrđivanja uzroka i odgovornosti za izgubljene sudske sporove ukazuju i zastupnici Skupštine Distrikta u svojim izjavama za medije prilikom usvajanja izvješća o radu Pravobraniteljstva.⁴ Na sudske sporove u kojima je uključen Distrikt i njihovu vrijednost ukazivali su i mediji.⁵

³ U istom razdoblju okončalo je ukupno i 967 predmeta u korist Distrikta ukupne vrijednosti 105.719.813,31 KM, ali navedeni predmeti nisu u fokusu provedene revizije.

⁴<http://www.infobrcko.com/vijesti/item/8572-skupstina-distrikta-kroz-zakljucak-nalozila-niz-mjera-pravobranilastvu.html> ; <http://www.infobrcko.com/vijesti/item/8572-skupstina-distrikta-kroz-zakljucak-nalozila-niz-mjera-pravobranilastvu.html> ; <http://radiobrcko.ba/danas-zasijeda-skupstina-brcko-distrikta/> (pristupljeno 30.10.2017.)

⁵ <http://radiobrcko.ba/vise-presuda-u-korist-distrikta/> ; <http://www.capital.ba/brcko-distrikt-tuzen-za-300-miliona-km/> ; <http://www.capital.ba/ekskluzivno-cicic-zbog-pruge-od-brcko-distrikta-trazi-51-miliona-km/> ; <http://www.ebrcko.net/vijesti/vijesti-brcko/37309-covjek-koji-je-tuzio-distrikt-za-vise-od-100-miliona-km-danas-predstavlja-viziju-smart-city-brcko> ; <http://www.capital.ba/brcko-distrikt-izgubio-milionski-spor-sa-bobar-bankom/> ;

Pokrenuti sudski sporovi uglavnom ukazuju na pogrešno utvrđene prakse rada izvršne vlasti ili sustavnih propusta Distrikta, a nepravodobno poduzete korektivne mjere dovode do ponavljanja sudskih sporova i dodatnih izdataka na teret Distrikta.

Ured za reviziju institucija BiH je, također, proveo revizije učinka na temu sudskih izdataka.⁶

Gore navedene informacije opredijelile su Ured za reviziju da ispita jesu li odjeli i institucije Distrikta učinkoviti u ispravljanju slabosti sustava ili pogreški u radu na koje ukazuju sudski procesi, a što bi u konačnici umanjilo izdatke za sudske sporove.

1.2 Svrha revizije i revizijska pitanja

Svrha revizije je da se poveća učinkovitost odjela i institucije u ustanovljavanju praksi rada kojima bi se smanjili izdatci za sudske sporove Distrikta. Izdatci za sudske sporove protiv Distrikta se mogu smanjiti prevencijom nastanka spora, mirnim rješenjem spora u slučaju utvrđene pogreške u radu, analizom pokrenutih sudskih sporova i pravodobnim predlaganjem i provedbom korektivnih mjera kako se sporovi ne bi ponavljali, te realizacijom isplata po sudskim presudama u dobrovoljnom roku kako bi se smanjili izdatci na temelju kamata i spriječili novi sporovi.

Prevencijom nastanka spora, te ulaganjem napora za mirno rješavanje spora, provedbom korektivnih mjera po pokrenutom sudskom postupku i pravodobnom realizacijom presuda, smanjili bi se izdatci koji nastaju po osnovi kamata, izdataka parničnog postupka, izdataka ovršnog postupka i drugih sudskih izdataka, čime bi se smanjio odljev sredstava iz proračuna Distrikta i unaprijedio rad odjela i institucija i izravno utjecalo na jačanje povjerenja građana u rad odjela i institucija Distrikta.

Cilj revizije se može prezentirati u vidu odgovora na glavno revizorsko pitanje:

Jesu li odjeli i institucije Distrikta učinkoviti u promicanju praksi rada koje će smanjiti izdatke za sudske sporove?

Kako bi dobili odgovor na glavno revizorsko pitanje formilirali smo sljedeća tri potpitanja:

- Jesu li odjeli i institucije Distrikta poduzimali mjere i aktivnosti koje će spriječiti nastanak sudskih sporova?
- Jesu li odjeli i institucije Distrikta provodili analize sporova kojim su utvrđivani uzroci i prijedlozi korektivnih mjera?
- Jesu li odjeli i institucije Distrikta poduzimali pravodobno mjere koje će smanjiti broj sudskih sporova i pripadajućih izdataka?

⁶ Izdatci za sudske sporove, Ured za reviziju institucija BiH, oktobar 2014.

1.3 Kriteriji revizije

Kriteriji revizije usmjereni su, kako na prevenciju nastanka sudskih sporova, tako i na smanjenje izdataka tijekom vođenja parničnih sporova i na izvršenje pravomoćnih presuda po parničnim sporovima.

Kriteriji za prevenciju sudskih sporova su:

- Odjeli i institucije Distrikta vode evidenciju izgubljenih sporova nastalih vršenjem poslova iz svoje nadležnosti.
- Prethodno izgubljeni sporovi imaju pisane analize uzroka spora s prijedlozima korektivnih mjera za rukovodstvo odjela i institucije.
- Odjeli i institucije vrše procjenu rizika od nastanka spora, te analiziraju novonastale sporne situacije s ciljem utvrđivanja eventualnih slabosti praksi rada i/ili propusta u radu, odnosno eventualnog postojanja sustavnih propusta.
- Za pokrenute sporove odjeli ili institucije kritički analiziraju vlastita postupanja u spornoj situaciji. Ove analize su za razliku od izjašnjenja na tužbene navode povjerljive do okončanja spora.
- Za utvrđene propuste u najkraćem roku se poduzimaju mjere za unaprjeđenje postojeće prakse rada i sprječavanje ponavljanja istih pogreški.
- Za sustavne propuste korektivne mjere se usmjeravaju na izmjene propisa.
- Za propuste odgovornih osoba korektivne mjere su upozorenje, poduka, reorganizacija, disciplinski postupak.

Za pokrenute sporove:

- ukoliko se provedenim analizama utvrde sustavne slabosti i vlastiti propusti odjeli i institucije ulažu napore za mirno rješavanje spora (izvansudsko ili sudsko poravnanje).

Kod izvršavanja sudskih presuda:

- Pravobraniteljstvo Distrikta odmah po prijemu drugostupanjske presude istu dostavlja odjelu ili instituciji iz čije nadležnosti je nastao spor i Direkciji za financije na postupanje.
- Kod prvostupanjskih presuda Pravobraniteljstvo Distrikta s odjelom ili institucijom čijim činjenjem ili nečinjenjem je nastao spor, utvrđuje potrebu ulaganja žalbe. U slučaju neulaganja žalbe, postupa se isto kao i kod drugostupanjske presude.
- Pravobraniteljstvo i Direkcija za financije vode evidenciju o pravomoćnim presudama i izvršenim izdancima, koju usuglašavaju.

1.4 Obujam i ograničenja revizije

Revizijom su obuhvaćeni parnični sudski predmeti u kojima je Distrikt tužen i spor je okončan na štetu Distrikta, u razdoblju 2012. - 2017. godine na temelju prigodnog uzorka (evidencije Pravobraniteljstva Distrikta), te utvrđene provedene preventivne i korektivne mjere, mjere smanjenja sudskih izdataka tijekom vođenja spora i u izvršenje sudskih presuda za odabrani uzorak predmeta.

Prema organizacijskom i institucijskom okviru, ova revizija je obuhvatila sljedeće odjele i institucije Distrikta:

- Povjerenstvo za papire od vrijednosti
- Odjel za obrazovanje
- Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gosp.
- Odjel za komunalne poslove
- Pravobraniteljstvo Distrikta i
- Direkciju za financije Distrikta.

Informacije i podatci prikupljeni su za razdoblje 2012. - 2017. godinu. Stoga, sve promjene nastale nakon tog razdoblja nisu uključene u ovu reviziju.

Revizija se nije bavila predmetima vezanim za stjecanje imovine Distrikta (eksproprijacija), ni parničnim predmetima nastalim iz prethodnih kaznenih predmeta (naknada štete zbog neosnovanog lišavanja slobode). Također, revizija nije dovođila u pitanje sudske odluke.

Revizija se bavila postojanjem analiza i poduzetih mjera, ali se nije upuštala u ocjenu njihove uspješnosti u rješavanju problema na koje sudski sporovi ukazuju.

Pored navedenih ograničenja smatramo da se preporuke koje su rezultat ove revizije mogu primijeniti na sve odjele i institucije Distrikta u prevenciji nastanka spora, kao i u slučaju nastanka spora protiv Distrikta iz njihove nadležnosti.

1.5 Izvori i metode revizije

Kako bi se dobili što kvalitetniji odgovori na revizorsko pitanje i potpitanja, revizija je prikupljala informacije i podatke iz različitih izvora.

Većina informacija i dokumentacije o provedenim sudskim postupcima prikupljena je iz Pravobraniteljstva Distrikta koje je zakonski⁷ zastupnik Distrikta. Značajan dio informacija i dokumentacije o provedenim analizama i poduzetim mjerama osigurali su subjekti revizije (Povjerenstvo za papire od vrijednosti, Odjel za obrazovanje, Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gosp., Odjel za komunalne poslove). Podatci o izdancima po sudskim presudama utvrđeni su na temelju dokumentacije i evidencije Direkcije za financije i Pravobraniteljstva Distrikta.

Predmet analize bili su izgubljeni parnični predmeti u kojima je Distrikt tužen. Revizija je analizirala izgubljene parnične predmete po osnovi radnih odnosa, naknade štete s elementom ponovljenosti,

⁷ Zakon o Pravobraniteljstvu Brčko distrikta BiH Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, brojevi: 28/06, 19/07, 17/08 i 20/10 (po okončanju revizije i 28/18)

novčanih tražbina nastalih zbog nepoštovanja ugovornih obveza od Distrikta i ovršnih sporova nastalih po osnovi prethodno okončanog spora protiv Distrikta.

S obzirom da Pravobraniteljstvo Distrikta ne raspolaže evidencijom o sporovima po odjelima i institucijama kako bi se odabrao uzorak vezan za odjele i institucije s najviše izgubljenih sporova, uzorak je odabran na temelju podataka iz Izvješća o radu Pravobraniteljstva u kome se u svim promatranim godinama ponavljaju predmeti iz kategorija naknade štete, novčanih tražbina zbog neizmirenih ugovorenih obveza i tražbina iz radnih odnosa. Subjekti revizije su utvrđeni naknadno po pregledu dokumentacije.

Detaljno je analiziran ukupno 21 parnični sudski spor, te tri ovršna spora i ovi predmeti su iskorišteni za detaljnije ilustracije.

Parnični predmeti se odnose na naknade šteta zbog ugriza pasa lotalica, radne sporove nastavnog osoblja i članova Povjerenstva za papire od vrijednosti vezanih za visinu isplaćene plaće, neizmirene ugovorne obveze vezane za isplatu stipendija, izvršenih usluga čišćenja objekata, izvođenja radova, kao i neizmirivanja komunalnih novčanih tražbina. S obzirom da je u uzorku obuhvaćen samo jedan predmet za koji je pokrenut ovršni spor⁸, a u izvješćima o radu Pravobraniteljstva za svaku od promatranih godina vodi se evidencija o pokrenutim ovršnim sporovima protiv Distrikta, revizijom su obuhvaćena dodatna dva predmeta za koja je pokrenut ovršni spor u kome je Distrikt ovršenik. Od odjela i institucija Distrikta je traženo da po osnovi uzorka dostave izvansudska poravnanja koja su na njihovu inicijativu pokrenuta, te u kasnijoj proceduri sklopljena, a tiču se naknada šteta, novčanih tražbina i radnih sporova.

Pravobraniteljstvu je dostavljen prigodan upitnik za uzorkovane sudske sporove kako bi se podatci različitih parničnih i ovršnih predmeta mogli komparirati, a uz upitnik su obavljani intervjui s imenovanom kontakt osobom Pravobraniteljstva. Iz Direkcije za financije je prikupljena dokumentacija vezana za plaćanje po svakoj sudskoj presudi iz uzorka i obavljani su intervjui sa zaposlenima. U odjelima su obavljani intervjui s kontakt osobama i sa zaposlenicima uključenim u proces, dok je u Povjerenstvu za papire od vrijednosti intervju obavljen s članovima Povjerenstva koji su u proces uključeni i kao tužitelji.

Pored navedenog za potrebe ove revizije analizirana su izvješća o radu Pravobraniteljstva za svaku od promatranih godina (2012. - 2017.), godišnja izvješća Direkcije za financije o izvršenju proračuna Distrikta (2012. - 2017.). Također, u svrhu provedbe ove studije, korišteni su podatci iz izvješća financijske revizije Ureda za reviziju Distrikta. Kako bi se dobile što kvalitetnije informacije za odgovore na revizorska pitanja, vršena je i analiza propisa i praksi koji se odnose na izgubljene sudske sporove, te analiza koordinacije između odjela i institucija, Pravobraniteljstva i Direkcije za financije Distrikta.

Dobiveni podatci su kvalitativno i kvantitativno obrađivani.

⁸ Pravobraniteljstvo vodi posebnu evidenciju parničnih predmeta, odnosno ovršnih predmeta, nema pomoćne evidencije kojom su objedinjeni predmeti, kako bi se utvrdilo za koje parnične predmete je pokrenut ovršni postupak.

U provedbi istraživanja rabljene su dostupne studije i publikacije koje se bave problematikom relevantnom za predmet ove studije, kao i informacije dostupne na internetu.

1.6 Struktura izvješća

Sukladno Načelima revizije učinka, u uvodnom poglavlju navedeni su razlozi zbog kojih je Ured za reviziju odlučio provesti navedenu reviziju učinka kao i revizorska pitanja, obujam, ograničenja u radu i metodologija rada. Slijedi poglavlje 2 u kojem se prezentiraju osnovne informacije o parničnim predmetima i izdancima za sudske sporove u Distriktu, te ulogama i odgovornostima odjela i institucija uključenih u proces. Nakon objašnjenja procesa, prezentiraju su nalazi provedene revizije i vrši njihova analiza u poglavlju 3, a poglavlja 4 i 5 rezervirana su za predstavljanje zaključaka i preporuka.

2. OPIS PREDMETA REVIZIJE

U ovom poglavlju predstavljen je opis procesa, uloge i odgovornosti odjela i institucija Distrikta u svezi sa sudskim izdancima nastalim parničnim postupcima. Pored navedenog, predstavljeni su opći pokazatelji o broju parničnih postupaka i visini izdataka za sudske sporove. U završnom dijelu ovog poglavlja predstavljeni su predmeti iz uzorka sudskih sporova koji su detaljnije analizirani i korišteni kao ilustracije u izvješću.

2.1 Opis procesa – uloge i odgovornosti odjela i institucija

Odjeli i institucije Distrikta imaju utvrđene prakse rada koje im omogućuju postizanje ciljeva iz svojih nadležnosti i ovlasti. Provedba redovitih aktivnosti odjela i institucija po propisima i uspostavljenim praksama rada može dovesti do sporova, odnosno osporavanja određenih prava fizičkim i/ili pravnim osobama koje u konačnici mogu završiti parničnim postupcima⁹ pred nadležnim sudovima. Pokrenuti parnični postupci iziskuju vrijeme i novac i mogu ukazivati na postojanje sustavnih propusta, zakonsku nedorečenost ili pogrešno postupanje kada je tužba usmjerena protiv Distrikta. S druge strane, izgubljeni sudski sporovi siguran su pokazatelj postojanja pogreške i mogućnost da se pogreška ispravi kako se ne bi ponavljala.

Parnični postupci usmjereni protiv Distrikta obuhvaćaju tri skupine postupaka odjela i institucija uključenih u spor:

- Postupanje prije početka parničnog postupka
- Postupanje tijekom provedbe parničnog postupka i
- Postupanje po završetku parničnog postupka – ovršenje sudske presude.

Postupanje prije početka parničnog postupka

Osoba koja se smatra oštećenom provedenim postupcima, odgovornom odjelu i/ili instituciji može uputiti žalbu ili opomenu pred tužbu. Žalbe i opomene su siguran pokazatelj za potencijalni spor za rukovodstvo institucije. Odjeli i/ili institucije bi u takvim slučajevima trebali provesti analizu svojih postupanja i ukoliko su utvrđeni propusti institucije, trebali bi pokušati mirnim, izvansudskim putem riješiti spor. Pored navedenog, odjeli i/ili institucije bi na temelju utvrđenih propusta trebali poduzeti odgovarajuće mjere koje će spriječiti ponavljanje počinjene pogreške.

Osobe koje se smatraju oštećenim postupcima tijela uprave Distrikta podnose tužbe protiv Distrikta pred nadležnim Osnovnim sudom Distrikta. U roku od trideset dana od prijama ispravne i potpune tužbe

⁹ Parnični postupak je postupak pred nadležnim sudom u kom se raspravlja i odlučuje o sporovima iz osobnih i obiteljskih odnosa, kao i radnih odnosa, iz imovinskih i drugih građanskopravnih odnosa između fizičkih i pravnih osoba (<https://sudovi.me/podatci/vrhs/dokumenta/6305.pdf> ; pristupljeno 25.6.2018. u 14:00 h)

Osnovni sud u Distriktu je obavezan tužbu dostaviti tuženoj instituciji¹⁰, odnosno Pravobraniteljstvu Distrikta¹¹ koje je pravni zastupnik Distrikta u parničnim sporovima pred mjerodavnim sudovima. Odjeli i/ili institucije Distrikta ne mogu izravno biti tuženi, odnosno samo Distrikt predstavlja pravnu osobu koja posjeduje pravo da tuži i da bude tužena na sudu.¹²

Parnica počinje teći dostavom tužbe tuženom, u slučaju spora protiv Distrikta, dostavom tužbe Pravobraniteljstvu Distrikta.

Postupanje tijekom provedbe parničnog postupka

Pravobraniteljstvo Distrikta se, po zaprimanju tužbe i utvrđivanju nadležnosti na koji se odjel i/ili instituciju tužba odnosi, obraća nadležnom tijelu i/ili tijelima Distrikta s traženjem izjašnjenja na tužbene zahtjeve, odnosno pojašnjenja i dokumentacije radi pribavljanja dokaza za obranu.

Odjeli i institucije Distrikta dostavljaju Pravobraniteljstvu odgovore na traženja u formi odgovora i/ili analiza i dokumentaciju u svrhu pripreme za obranu.

Rukovodstvo institucije je upoznano sa sudskim postupkom preko službene korespondencije s Pravobraniteljstvom Distrikta, ali i na temelju konzultacija s organizacijskim jedinicama gdje je spor nastao i odgovornim osobama svoje institucije koje surađuju s Pravobraniteljstvom.

Na temelju provedenih analiza i prikupljenih dokaza Pravobraniteljstvo Distrikta i odjel odnosno institucija odgovorna za nastanak spora protiv Distrikta trebaju voditi računa o mogućem ishodu sudskog postupka.

Sukladno rezultatima provedenih analiza, ukoliko se utvrdi pogreška u radu, potrebno je pokušati mirno rješavanje spora kroz postupak medijacije ili zaključivanjem sudske nagodbe¹³. Troškovi nagodbi i sudskog rješavanja spora u pravilu se isplaćuju i knjiže kao izdatci na teret Proračuna Distrikta, s analitičkog konta Direkcije za financije.

Sukladno svojim planovima kontrole ili po nalogu rukovodstva odjela ili institucije, neovisne kontrolne jedinice institucije (inspekcija, unutarnja kontrola, interna revizija ili drugo ad hoc formirano povjerenstvo) trebale bi analizirati pokrenuti ili izgubljeni sudski spor, te sastaviti izvješće s prijedlogom korektivnih mjera.

Ukoliko su slabosti i propusti utvrđeni, odjeli i institucije bi trebali u najkraćem roku poduzeti odgovarajuće korektivne mjere koje su usmjerene na sprječavanje budućih ponavljanja istih pogrešaka. Kada su

¹⁰ Članak 182 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta BiH (Službeni glasnik Brčko distrikta, brojevi: 8/09, 52/10, 27/14 i 36/17)

¹¹ Zakon o Pravobraniteljstvu Brčko distrikta BiH (Službeni glasnik Brčko distrikta, brojevi: 26/06, 19/07, 17/08 i 20/10)

¹² Statut Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

¹³ Članci 199 - 206 Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta BiH

utvrđeni sustavni propusti i pogrešne prakse rada, korektivne mjere bi mogle biti usmjerene na izmjene propisa koje uređuju sustav i prakse rada. Kada su utvrđeni propusti odgovornih osoba trebale bi se poduzeti odgovarajuće mjere poput upozorenja, poduka, reorganizacije i disciplinskih postupaka.

Postupanje po završetku parničnog postupka – izvršenje sudske presude

Nakon što je prvostupanjski postupak okončan i sudska presuda donesena, Pravobraniteljstvo ulaže žalbu na prvostupanjsku presudu koja je donesena na štetu Distrikta zbog zaštite interesa Distrikta, a kako bi se iscrpile sve pravne mogućnosti zaštite interesa. U odlučivanju o potrebi ulaganja žalbe nije uspostavljena praksa zajedničkog donošenja odluke s rukovodstvom odjela ili institucije uključene u postupak, kao i analiza, izuzev pravnog i financijskog aspekta ulaganja žalbe. Također, Pravobraniteljstvo u zaštiti interesa Distrikta izuzev redovitih pravnih lijekova (žalba na prvostupanjsku presudu) ulaže i izvanredne pravne lijekove (revizija na drugostupanjsku sudsku presudu). Žalba na prvostupanjsku presudu odgađa ovršenje presude, a revizija na drugostupanjsku presudu ne odgađa njezinu ovrhu.

Sudskim presudama u izgubljenim sudskim sporovima Distrikt se može obvezati na određeno postupanje, odnosno na isplatu određenog iznosa na ime duga, kamate i sudskih troškova. Da bi se izbjegli dodatni izdatci, presude je nužno izvršiti u dobrovoljnom (paricijskom) roku koji sud odredi (obično je to 15 ili 30 dana). Neizvršavanje sudske presude u dobrovoljnom roku tužitelju daje pravo pokretanja ovršnog postupka prisilne naplate. Ovršni postupak nosi dodatne sudske troškove. S ciljem pravodobnog ovršenja sudskih presuda, Pravobraniteljstvo bi zahtjeve za plaćanje po presudama trebalo u najkraćem mogućem roku dostavljati Direkciji za financije Distrikta, koja bi u najkraćem mogućem roku trebala izvršiti isplatu sredstava. U svrhu provedbe analiza i sprječavanja nastanka sporova i novih izdataka po istoj osnovi Pravobraniteljstvo bi presude trebalo u najkraćem mogućem roku dostavljati odjelu ili instituciji na koju se spor odnosio.

Plaćanja po osnovi izvansudskih poravnanja, izgubljenih sudskih presuda i ovršnih postupaka vrši Direkcija za financije s konta 61399126 – sudska rješenja i poravnanja iz tekućeg proračuna Distrikta. Isplate se po pravomoćnim sudskim presudama vrše na temelju zahtjeva za plaćanje i popratne dokumentacije koju Direkciji dostavlja Pravobraniteljstvo i plaćaju se sa istog analitičkog konta kao i izvansudska poravnanja.

2.2 Opći podatci o stanju iz oblasti

2.2.1 Visina izdataka i broj parničnih predmeta

Godišnji izdatci za izgubljene sudske sporove su se u 2017. godini u odnosu na 2012. godinu gotovo utrostručili. Podatci o izdatcima za sudske sporove u razdoblju 2012. - 2017. godine prikazani su u sljedećoj tablici:

Tablica 1: Ukupni izdatci za sudske sporove i izvansudska poravnanja¹⁴

Godina	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	UKUPNO
Iznos ukupnih izdataka u milijunima KM	1,22	4,94	3,18	8,00	2,29	3,49	23,12

Ukupni izdatci za sudske sporove i izvansudska poravnanja evidentirani su u iznosu od oko 23 milijuna KM. U razdoblju 2013. - 2015. godine u okviru izdataka po sudskim presudama u postupku eksproprijacije zemljišta u rashodima su iskazani izdatci u koje su uključene naknade vlasnicima, zatezne kamate i sudski troškovi, od čega se najmanje 4,5 milijuna KM odnosi na vrijednost eksproprijiranog zemljišta, koje predstavlja stjecanje imovine.¹⁵ Pored navedenog, ukupni izdatci za sudske sporove u sebi sadrže iznos duga, kamata, troškova parničnog postupka, troškova ovršnog postupka, troškova izvansudskih nagodbi i drugih sudskih troškova. Direkcija za financije sve izdatke za sudske sporove knjiži na jedan analitički konto tako da ne postoje razgraničeni podatci o strukturi ovih izdataka.¹⁶

Prosječan broj novih parničnih predmeta, koji se na godišnjoj razini u promatranom razdoblju (2012. - 2017. godina) zaprima u Pravobraniteljstvu, bilo da je Distrikt tužitelj ili tuženi, iznosi nešto preko 300 predmeta i u prosjeku je od oko 23 milijuna KM tužene vrijednosti spora¹⁷. Ukupan broj novih zaprimljenih parničnih predmeta u Pravobraniteljstvu u promatranom razdoblju iznosio je 1893 parnična predmeta u kojima se Distrikt pojavljuje kao tužitelj i kao tuženi, tužene vrijednosti preko 138 milijuna KM. Iako Distrikt pokreće veći broj parničnih predmeta (Distrikt je tužitelj u 1121 predmetu), tužbe usmjerene protiv Distrikta su za oko 2,5 puta veće tužene vrijednosti i u promatranom razdoblju iznose oko 100 milijuna KM, dok je tužena vrijednost sporova koje pokreće Distrikt u istom razdoblju iznosila oko 38 milijuna KM.¹⁸

Parnični predmeti se završavaju kada se postupci okončaju pred sudom. Podatci o broju neriješenih parničnih predmeta koji su u radu prikazani su u idućoj tablici:

Tablica 2: Neriješeni parnični predmeti¹⁹

Godina	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Predmeti u radu	1120	1297	1328	1328	1385	1376
Okončani predmeti	183	340	263	240	332	408

¹⁴ Prema podacima Ureda za reviziju iz izvješća financijske revizije (Izvješća o reviziji financijskih izvješća Brčko distrikta BiH, na dan 31. 12. 2012., 2013., 2014., 2015., 2016. i 2017. godine; Izvješća o reviziji financijskog poslovanja Direkcije za financije Brčko distrikta BiH za razdoblje 1. 1. - 31. 12. 2012., 2013., 2014., 2015., 2016. i 2017. godine i Izvješća o izvršenju proračuna Brčko distrikta BiH za razdoblje od 1. 1. DO 31. 12. 2012., 2013., 2014., 2015., 2016. i 2017. godine

¹⁵ Nalazi Ureda za reviziju po provedenim financijskim revizijama

¹⁶ Direkcija za financije nema analitički razdvojene izdatke po odgovornim institucijama, niti po strukturi ovih izdataka: dug, kamata, izdatci parničnog postupka, drugi sudski izdatci, izdatci ovršnog postupka, izdatci izvansudske nagodbe i sl.

¹⁷ Početna vrijednost spora je tužbom procijenjena vrijednost i ne odgovara presuđenom iznosu duga, zateznih kamata, troškova parničnog postupka i troškova ovršnog postupka prisilne naplate. O početnoj vrijednosti spora se razmatra do konačne presude nadležnog suda.

¹⁸ Više u tablici 1. Priloga izvješća

¹⁹ Prema podacima iz godišnjih izvješća o radu Pravobraniteljstva Distrikta

Iz gornje tablice je uočljiv porast kako broja predmeta u radu Pravobraniteljstva, tako i broja okončanih parničnih predmeta.²⁰

Parnični predmeti koji su okončani u promatranom razdoblju prikazani su u tablici koja slijedi:

Tablica 3: Okončani parnični predmeti 2012. - 2017. godina²¹

Razd. 2012.-2017.	Okončani parnični postupci	U korist Distrikta	Dosuđena vrijednost u korist Distrikta	Spriječen odljev sredstava – tužena vrijednost	Na štetu Distrikta	Dosuđena vrijednost na štetu Distrikta ²²
BD tužitelj	999	687	6.983.709,17	-	312	7.179.332,73
BD tuženi	767	280	-	98.736.104,14	487	5.767.209,73

U strukturi okončanih parničnih predmeta, po broju dominiraju predmeti u kojima je Distrikt tužitelj, a po dosuđenoj vrijednosti dominiraju predmeti u kojima je Distrikt tužen.

2.2.2 Izgubljeni predmeti u kojima je Distrikt tužen

U predmetima u kojima je Distrikt tužen okončano je u promatranom razdoblju 767 parničnih predmeta. Tužena vrijednost parničnih sporova koji su dosuđeni u korist Distrikta iznosi oko 98 milijuna KM prema podacima Pravobraniteljstva (godišnja izvješća o radu).

U promatranom razdoblju je veći broj parničnih predmeta manje vrijednosti okončan na štetu Distrikta. Okončano je ukupno 487 sporova za koje je Distrikt bio obvezan da isplati ukupno 5,7 milijuna KM.

Prema evidenciji Pravobraniteljstva, Distrikt je izgubio parnične sporove u kojima je tužen po više osnova od čega se u većini promatranih godina uočavaju parnični predmeti po osnovi naknada štete (po raznim osnovama, učestalo zbog neosnovanog lišavanja slobode i redovito u svakoj godini naknade šteta zbog ugriza pasa lotalica), novčanih tražbine (po raznim osnovama pri čemu se u gotovo svim promatranim godinama ponavljaju sporovi novčanih tražbine za komunalne usluge), radni sporovi i sporovi vezani za naknade za izuzeto zemljište, utvrđivanje prava vlasništva, prava građenja i posjeda.

Ovršni postupak prisilne naplate protiv Distrikta u promatranom razdoblju okončan je u 34 predmeta.

²⁰ Izuzev parničnih predmeta, Pravobraniteljstvo obrađuje i vodi i sljedeće vrste predmeta: ovršne predmete, adhezijske, kaznene, postupke pred vijećem za izlaganje, predmete eksproprijacije, uzurpacije, upravne sporove, predmete davanja mišljenja na akte i ugovore Vlade i ostale predmete.

²¹ Prema podacima iz godišnjih izvješća o radu Pravobraniteljstva Distrikta

²² u okviru ovih sredstava vode se i naknade za ekspropirane nekretnine i u slučajevima u kojima je Distrikt tužitelj i u kojima je tuženi, a koji ne predstavljaju štetu za Distrikt

Tablica 4: Okončani ovršni predmeti 2012. - 2017. godina u kojima je Distrikt ovršenik²³

2012. - 2017.	Broj pokrenutih ovršnih predmeta	Vrijednost tražbine	Arhivirani ovršeni predmeti	Vrijednost predmeta
BD ovršenik	82	2.531.557,74	34	545.626,79

Pravobraniteljstvo Distrikta vodi evidenciju o parničnim predmetima u upisniku za parnične predmete u kojem se uvode sva pismena za osnivanje predmeta, evidentiranje tijeka postupka i radnji obavljenih tijekom postupka. Pravobraniteljstvo vodi evidencija o ovršnim predmetima u upisniku za ovršne predmete. Pored upisnika Pravobraniteljstvo vodi i pomoćne knjige u svrhu bržeg i lakšeg pronalaženja pismena.²⁴ U Pravobraniteljstvu nije utvrđena pomoćna evidencija kojom bi se povezali ovršni predmeti s prethodno provedenim parničnim predmetima.

Na temelju postojeće evidencije Pravobraniteljstva i Direkcije za financije Distrikta nije se mogao izvršiti pregled broja i tužene vrijednosti izgubljenih parničnih predmeta po odjelima i institucijama Distrikta.²⁵ Pored navedenog, izuzev na temelju podataka sadržanih u godišnjim izvješćima o radu Pravobraniteljstva nije se mogao utvrditi pregled broja i tužene vrijednosti izgubljenih parničnih predmeta po pravnoj osnovi.

2.2.3 Analizirani parnični predmeti

Nakon što su analizirani ukupni izdatci za sudske sporove, te podatci o vrsti i broju izgubljenih parničnih predmeta po pravnoj osnovi koja se navodi u godišnjim izvješćima Pravobraniteljstva utvrđeni su kriteriji za odabir uzorka parničnih predmeta za analizu i ilustraciju u provedenoj reviziji. Kriteriji za odabir parničnih predmeta za analizu bili su:

- izgubljeni parnični predmet u kojem je tužen Distrikt,
- pravna osnova predmeta – spor iz radnog odnosa, naknade štete i/ili novčane tražbine.

Predmeti su odabrani na temelju postojeće evidencije i u suradnji s Pravobraniteljstvom.

Uzorkom je obuhvaćen 21 izgubljeni parnični spor koji su pravne i fizičke osobe podnijele protiv Distrikta i koji su okončani na štetu Distrikta.

Tablica 5: Pregled analiziranih predmeta i pripadajućih izdataka²⁶

²³ Prema podacima iz godišnjih izvješća o radu Pravobraniteljstva Distrikta

²⁴ Poslovnik o radu Pravobraniteljstva, Pravosudno povjerenstvo Distrikta 2. 7. 2007. godine

²⁵ Kao što smo ranije napomenuli odjeli i/ili institucije Distrikta ne mogu izravno biti tuženi, odnosno samo Distrikt predstavlja pravnu osobu koja posjeduje pravo da tuži i da bude tužena na sudu, te Pravobraniteljstvo, sukladno tomu, sve tužbe usmjerene na Distrikt tako i evidentiraju.

²⁶ O analiziranim predmetima više u Prilogu 2

R. b.	Tužbeni zahtjev	Tužena vrijednost spora	Pravna osnova	Dosuđeni dug	Troškovi zateznih kamata	Troškovi parničnog postupka	Regresna tražbina	Ukupni izdatci sudskog spora
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	S. B. i dr. protiv Distrikta	23.800,00	isplata novčane tražbine (po osnovi ugovora o stipendiranju)	21.500,00	0,00	2.560,00	0,00	24.060,00
2	G. M. i dr. protiv Distrikta	2.400,00	isplata novčane tražbine (po osnovi ugovora o stipendiranju)	2.400,00	404,44	976,00	0,00	3.780,44
3	R. d. o. o. protiv Distrikta	312.387,09	isplata novčane tražbine (usluge čišćenja javnih objekata)	240.000,00	1.440,00	0,00	0,00	241.440,00
4	P. I. d. o. o. protiv Distrikta	114.074,00	isplata novčane tražbine (izvedeni građevinski radovi)	89.236,54	7.241,56	spor	0,00	96.478,10
5	M. B. protiv Distrikta	39.240,00	radni spor (isplata razlika plaća i doprinosa)	67.416,32	15.887,28	3.261,24	0,00	86.564,84
6	Lj. T. protiv Distrikta	29.631,00	radni spor (isplata razlika plaća i doprinosa)	85.148,16	29.440,64	3.900,00	0,00	118.488,80
7	B. M. protiv Distrikta	37.450,00	radni spor (isplata razlika plaća i doprinosa)	75.739,42	25.918,14	7.875,03	0,00	109.532,59
8	D. V. i drugi protiv Distrikta	9.614,88	radni spor (isplata razlika plaća i doprinosa)	11.472,10	4.264,13	1.237,50	0,00	16.973,73
9	I. M. i S. P. protiv Distrikta	5.097,98	radni spor (isplata razlika plaća i doprinosa)	4.852,10	1.945,98	1.034,50	0,00	7.832,58
10	J. S. i drugi protiv Distrikta	62.933,76	radni spor (isplata razlika plaća i doprinosa)	65.302,26	4.114,06	9.184,00	0,00	78.600,32
11	P. R., Z. T. i I. G. protiv Distrikta	16.170,47	radni spor (isplata razlika plaća i doprinosa)	16.125,40	3.480,91	2.158,60	0,00	21.764,91
12	J. M. i B. M. protiv Distrikta	6.555,60	radni spor (isplata razlika plaća i doprinosa)	8.333,55	603,83	939,09	0,00	9.876,47
13	Lj. T. i V. G. protiv Distrikta	2.337,93	radni spor (isplata razlika plaća i doprinosa)	2.893,90	455,99	805,44	0,00	4.155,33
14	V. M. protiv Distrikta	700,00	naknada štete (psi lualice)	700,00	0,00	370,00	535,00	535,00
15	M. P. protiv Distrikta	5.850,00	naknada štete (psi lualice)	2.800,00	591,17	0,00	1.710,58	1.680,59
16	M. G. protiv Distrikta	7.500,00	naknada štete (psi lualice)	3.500,00	231,10	509,70	2.012,40	2.228,40
17	Z. B. protiv Distrikta	3.135,00	naknada štete (psi lualice)	2.012,00	143,50	575,00	1.365,25	1.365,25
18	I. I. protiv Distrikta	4.000,00	naknada štete (psi lualice)	3.700,00	325,43	1.050,00	2.537,70	2.537,73
19	R. R. protiv Distrikta	1.291,00	naknada štete (psi lualice)	650,71	61,62	510,67	611,50	611,50
20	JPK d. o. o. protiv Distrikta	25.832,22	novčana tražbina (komunalne usluge)	25.736,89	6.839,80	2.487,20	0,00	35.063,89
21	H d. o. o. protiv Distrikta	15.468,20	isplata novčane tražbine (izvedeni građevinski radovi)	15.468,20	12.754,29	2.700,00	0,00	30.922,49
	UKUPNO	725.469,13 KM		744.987,55 KM	116.143,87 KM	42.133,97 KM	8.772,43 KM	894.492,96 KM
		4/2		4/8	5/8	6/8	7/8	
		102,69%		83,29%	12,98%	4,71%	0,98%	100%

U skupini odabranih predmeta tijekom provedbe revizije utvrđeno je da se za predmet pod rednim brojem 7. vodi ponovljeni postupak radnog spora i ovršni postupak. Ponovljeni postupak radnog spora je na rješavanju pred Apelacijskim sudom Distrikta. Ovršni postupak je do završetka revizije okončan (lipanj 2018. godine) i u tijeku je upućivanje zahtjeva za isplatu prema Direkciji za financije. Za ostale predmete Ured nije utvrdio podatak vodi li se ili je vođen ovršni postupak.

Zbog ilustracije postupka prisilne naplate po okončanim sporovima u uzorak su dodana dva predmeta za koje je pokrenut ovršni postupak protiv Distrikta i to:

Tablica 6: Pregled analiziranih ovršnih postupaka i pripadajućih izdataka

R. b.	Tuženi zahtjev	Tužena vrijednost spora	Pravna osnova	Dosuđeni dug	Troškovi zateznih kamata	Troškovi ovršnog postupka	Ukupni izdatci sudskog spora
	1	2	3	4	5	6	7
1	B. M. protiv Distrikta	47739,62	prijedlog za dozvolu ovršenja	Dug plaćen prije okončanja postupka		1.868,90	Postupak nije okončan
2	T. K. protiv Distrikta	37.005,75	prijedlog za dozvolu ovršenja	Dug plaćen prije okončanja postupka	2.609,41	1.100,00	3.709,41
3	JPK d. o. o. protiv Distrikta	4.852,37	prijedlog za dozvolu ovršenja	1.887,10	491,66	-255,30	2.123,46

Odabrani predmeti za analizu su imenovani prema inicijalima imena fizičkih i pravnih osoba koje su tužile Distrikt.

Uzorak analiziranih izgubljenih parničnih predmeta koji služe za ilustraciju procesa odnosio se na sljedeće odjele i institucije Distrikta:

- Povjerenstvo za papire od vrijednosti sa tri radna spora (tablica 5, predmeti pod rednim brojevima 5., 6. i 7.)
- Odjel za komunalne poslove sa dva spora isplate novčane tražbine za izvedene građevinske radove (tablica 5, predmeti pod rednim brojevima 4. i 21.)
- Odjel za obrazovanje sa šest radnih sporova (tablica 5, predmeti pod r. b. 8. – 13.), jednim sporom novčane tražbine za komunalne usluge (r. b. 20.), jednim sporom isplate novčane tražbine za usluge čišćenja objekta (r. b. 3.), dva spora isplate novčane tražbine po osnovi ugovora o stipendiranju
- Skupštinskom odlukom djelatnost prikupljanja i zbrinjavanja pasa lotalica²⁷ je povjerena JP „Komunalno Brčko“, pitanje nadležnosti za mjere i aktivnosti oko pasa lotalica su sudskim presudama podijeljene između JP „Komunalno Brčko“ i Vlade Distrikta u čije ime Odjel za poljoprivredu potpisuje ugovor o pružanju usluga sa JP „Komunalno Brčko“. Pored navedenog, za šest sporova naknade štete zbog ugriza pasa lotalica, Pravobraniteljstvo se u pripremi obrane u dijelu slučajeva obraćalo Odjelu za poljoprivredu, šumarstvo i vodno gosp, te im po okončanju dostavljalo obavijest ili presudu. Sukladno gore navedenom Ured za reviziju je po ovim predmetima analizirao mjere i aktivnosti koje poduzima Odjel za poljoprivredu po pitanju navedenih parničnih predmeta.
- za tri ovršna predmeta Ured je analizirao mjere i aktivnosti Direkcije za financije i Pravobraniteljstva Distrikta.

²⁷ Odluka o obavljanju djelatnosti od općeg interesa broj 01-02-211/10 od 14. 4. 2010. godine i 01-02-43 od 30. 1. 2013. godine

Ukupna tužena vrijednost 21 analiziranog parničnog predmeta iznosila je oko 725 tisuća KM i nju su definirali tužitelji u svom tužbenom zahtjevu u parničnim sporovima protiv Distrikta.

Tužena vrijednost spora nije uvijek jednaka presuđenoj vrijednosti i ovisi od uspješnosti strana u postupku. Tužena vrijednost je jednaka ili manja u odnosu na dosuđeni dug izuzev u slučajevima radnih sporova u kojima je veća zbog doprinosa po osnovi utužene razlike plaća.

Ukupni izdatci za sudske sporove izuzev dosuđenog iznosa duga u sebi sadrže i iznos dosuđenih zateznih kamata i sudske troškove. Ukupni izdatci za 21 promatrani parnični predmet iznosili su nešto preko 894 tisuće KM. U strukturi izdataka iz uzorka dug čini 83 %, zatezne kamate oko 13 %, dok sudski troškovi čine oko 5 % ukupnih izdataka. Regresnim tužbama u sporovima naknade šteta zbog ugriza pasa lotalica 50 % izdataka za ove predmete snosi JP „Komunalno Brčko“, što ukupne izdatke u analiziranom uzorku smanjuje za oko 1 %.

3. NALAZI

U ovom poglavlju predstavljene su nalazi revizije. Nalazi revizije podijeljeni su u tri segmenta djelovanja odjela i institucija Distrikta i to, preventivne aktivnosti, analize i korektivne mjere na temelju pokrenutih i okončanih sporova i u konačnici aktivnosti na pravodobnom izvršavanju pravomoćnih presuda.

Nepravodobnost u preventivnim aktivnostima odjela i institucija u smanjivanju rizika za pokretanje sudskih sporova, odsustvo ili nepravodobnost u unapređenju sustava i praksi rada koje su dovele do sudskih sporova i nepravodobno izvršavanje sudskih presuda uzrokuju dodatne izdatke za sudske sporove.

3.1 Preventivne aktivnosti i mirno rješavanje spora

U ovom dijelu izvješća predstavljene su nalazi i informacije koji ukazuju na manjak preventivnih aktivnosti odjela i institucija u sprečavanju nastanka sudskih sporova te nedostatnih nastojanja da se sporovi riješe mirnim putem.

3.1.1. Analize rizičnih oblasti

U obavljanju poslova iz svoje nadležnosti odjeli i institucije provode različite aktivnosti za koje postoje različiti rizici od nastanka sudskih sporova.

Pokrenute žalbe, upravni postupci, ranije pokrenuti sudski postupci predstavljaju signal rukovodstvu da je potrebno provesti analizu praksi rada i poduzeti korektivne mjere kako bi se smanjio rizik za nastanak sudskog spora.

U promatranim parničnim predmetima, prije nastanka spora, odjeli i institucije su imali indikatore koji su ukazivali na izvjesnost nastanka spora:

- u promatrana dva predmeta isplate novčane tražbine po osnovi ugovora o stipendiranju tužitelji su se obraćali Odjelu usmeno i/ili pismeno prije podnošenja tužbe sudu²⁸
- u tri promatrana predmeta isplate novčane tražbine (po osnovi usluga čišćenje javnih objekata i izvođenja građevinskih radova) tužitelji su se prije podnošenja tužbe obraćali nadležnim odjelima sa zahtjevima za plaćanje usluga i/ili radova koje su nadležni odjeli osporavali²⁹ ili za koja nisu imali osigurana sredstva³⁰
- u predmetima radnih sporova po osnovi isplate razlika plaća i doprinosa nije utvrđeno izravno obraćanje tužitelju, odjelima i institucijama, pri čemu su u šest³¹ promatranih sporova postojali

²⁸ Predmeti pod r. b. 1 i 2 tablica 5 (obraćanje tužitelju prije podnošenja tužbe navedeno je u presudama i tužbenim zahtjevima)

²⁹ Predmeti pod r. b. 3 i 4 tablica 5 (podatci iz presuda, te pismene korespondencije Pravobraniteljstva i odjela)

³⁰ Predmet pod r. b. 21 tablica 5 (podatci na temelju intervjua s odgovornom osobom Odjela)

³¹ Predmeti pod r. b. 8-13 u tablici broj 5 (radni sporovi nastavnika za isplatu razlike plaća i doprinosa)

raniji sudski postupci³², dok je u tri³³ predmeta, od Ureda za reviziju Distrikta i Povjerenstva za papire od vrijednosti, ukazivano na neusuglašenost akata koji reguliraju obračun i isplatu bruto plaća³⁴

- u šest promatranih predmeta naknade štete zbog ugriza pasa lotalica postojali su raniji sudski postupci³⁵
- u promatranom predmetu isplate novčanih tražbina (za komunalne usluge)³⁶ Odjel je izvršio sravnjenje stanja dugovanja s tražiteljom dugovanja pri čemu sporan dug nije obuhvaćen od strane tražitelja. U svim promatranim godinama postoje ovršni postupci po osnovi duga za komunalne usluge.

Prije nastanka spora protiv Distrikta, a na temelju indikacija o mogućnosti nastanka spora, analizu i korektivne aktivnosti proveo je Odjel za obrazovanje po pitanju dugovanja za komunalne usluge. Odjel je uložio napore da do sudskih sporova ne dođe, te je tijekom 2011. godine sa predstavnicima davatelja usluga proveo aktivnosti na usuglašavanju tražbina o čemu je sastavljen Zapisnik, te po navedenoj aktivnosti izvršio plaćanje po dugovanju. Ovom aktivnošću je spriječen nastanak većeg broja sporova po osnovi novčanih tražbina za komunalne usluge.

Rukovodstvo Povjerenstva za papire od vrijednosti je ulagalo napore da do sporova ne dođe kroz predlaganje mjera i to:

- kandidiranje novog zakona o tržištu kapitala kojim bi se detaljno regulirala i sporna oblast (plaće i naknade članova Povjerenstva), a koji nije odobran od Vlade, niti donesen u Skupštini,
- pisanom obavijesti gradonačelnika, Skupštine, Direkcije o neusklađenosti plaća i doprinosa sa Zakonom, nakon dostavljenih revizorskih izvješća,
- izradom analiza kojima je vršena usporedba plaća članova Povjerenstva s plaćama u odjelima i institucijama Distrikta, kao i plaćama u regulatorima tržišta kapitala u entitetima BiH i dostavljanjem istih Vladi, Skupštini i Direkciji za financije Distrikta, kao i
- izradom proračunskih zahtjeva sukladno odredbama zakona koje reguliraju plaće zaposlenih u Povjerenstvu.

Mjere i radnje koje je predlagalo rukovodstvo Povjerenstva nisu rezultirale promjenom spornih praksi u usvajanju proračuna, obračunu i isplati plaća.

³² Sudski sporovi koji se ponavljaju po istoj osnovi

³³ predmeti pod r. b. 5-7 u tablici broj 5 (radni sporovi rukovodstva Povjerenstva za papire od vrijednosti za isplatu razlike plaća i doprinosa)

³⁴ Izvješće o reviziji financijskog poslovanja Povjerenstva za papire od vrijednosti za 2010., 2011., 2012., 2014., 2015. i 2016. godinu

³⁵ predmeti pod r. b. 14-19 u tablici broj 5 (naknada štete zbog ugriza pasa lotalica, sporovi postoje u svim promatranim godinama 2012. - 2017.)

³⁶ predmet pod r. b. 20 u tablici broj 5

Za promatrane parnične predmete nema pisane dokumentacije o pokušajima izvansudskog poravnanja³⁷ prije nastanka spora.

3.1.2. Rješavanje spora mirnim putem

Kada je spor već izvjestan i kada rukovodstvo odjela i institucije ima informaciju o postojanju spora, najekonomičniji i najefikasniji način rješavanja predstavlja rješavanje spora mirnim putem. Spor se može riješiti mirnim putem bilo izvansudskim poravnanjem, odnosno sudskom nagodbom kada je parnični postupak pokrenut.

Analizom parničnih predmeta iz uzorka utvrđeno je da ni za jedan od promatranih parničnih predmeta, kao što smo napomenuli ranije, nije bilo dokumentiranih pokušaja izvansudskog poravnanja.

Tri predmeta su riješena sudskom nagodbom i to jedan na prijedlog Pravobraniteljstva³⁸ i dva na temelju dogovora tužitelja i Pravobraniteljstva, bilo na ročištu ili nakon održanih sastanaka s predstavnicima odjela³⁹.

Za predmete koji su okončani sudskom nagodbom na temelju dogovora s tužiteljima, Pravobraniteljstvo je sklopilo nagodbu nakon što je od gradonačelnika tražilo i dobilo ovlast za sklapanje iste.

Po osnovi isplate novčane tražbine po ugovoru o stipendiranju u uzorku su obuhvaćena dva predmeta. Obje tužbe su zaprimljene u Pravobraniteljstvu Distrikta u prvoj polovici 2016. godine. Jedan predmet je okončan sudskom nagodbom na temelju dogovora tužitelja i Pravobraniteljstva u rujnu 2016. godine. Drugi predmet je okončan u drugostupanjskom postupku, kojim je žalba Distrikta odbijena, gotovo godinu dana nakon već sklopljene nagodbe u predmetu po istoj osnovi. U predmetu koji je okončan sudskom nagodbom Distrikt je bio obvezan platiti troškove postupka i dug, a u predmetu koji je okončan sudskom presudom izuzev duga i troškova postupka plaćene su i zatezne kamate.

Za jedan od promatranih predmeta ugriza pasa lotalica, Pravobraniteljstvo je predložilo i provelo sudsku nagodbu. Prema izjavama odgovornih, Pravobraniteljstvo je, na temelju višegodišnjeg iskustva, a u svrhu smanjenja sudskih troškova i zateznih kamata, u predmetima naknade štete zbog ugriza pasa lotalica, tijekom 2016. godine uvelo praksu sklapanja sudskih nagodbi u predmetima koji po procjeni zamjenika pravobranitelja nisu sporni. U navedenim slučajevima sklapa se sudska nagodba (koja uključuje dug i troškove postupka) sa znatno nižim iznosom od onih koji su okončani presudom suda (uključeni dug, troškovi postupka i zatezne kamate). Za sklapanje nagodbe u predmetima naknade štete zbog ugriza pasa lotalica Pravobraniteljstvo ne traži suglasnost od drugih odjela i institucija.

³⁷ Ugovor kojim se, izvan sudskog postupka, međusobnim popuštanjem ugovarača rješavaju sporni odnosi i uklanjaju neizvjesnosti u pogledu prava i obveza.

³⁸ V. M. – naknada štete zbog ugriza psa lotalice

³⁹ S. B i dr. – isplata novčane tražbine po osnovi ugovora o stipendiranju – predmet broj 1. u tablici broj 5 i R. d. o. o. – isplata novčane tražbine za usluge čišćenja – predmet br. 3 u tablici broj 5

Odjeli i institucije u promatranom uzorku nisu ni za jedan predmet Pravobraniteljstvu inicirale sklapanje nagodbe.

Niti u jednom od devet promatranih radnih sporova koji su dio brojnih sudskih sporova koji se javljaju po istoj osnovi ili se od istog tužitelja po istoj osnovi ponavljaju⁴⁰ (tužbe za isplatu razlika plaća i doprinosa nastavnog osoblja u Odjelu za obrazovanje) ili se po istoj osnovi ponavljaju (Povjerenstvo za papire od vrijednosti⁴¹) odjeli, institucije i Pravobraniteljstvo Distrikta nisu predlagali mogućnost mirnog rješavanja spora.

Dodatnom analizom na temelju podataka iz Direkcije za financije Distrikta utvrđeni su i primjeri dobre prakse u kojima se nakon provedbe analize od odjela i utvrđivanja izvjesnosti gubitka sudskog spora pristupilo izvansudskom poravnanju kako bi se smanjili dodatni troškovi po osnovi sudskih troškova i zatezних kamata⁴²:

- Sektor za informacijske tehnologije je nakon prijama zahtjeva za izjašnjenje od Pravobraniteljstva o pokrenutom sudskom sporu „I. d. o. o. Tuzla“ protiv Distrikta (za povrat stvari i isplatu novčane naknade za korištenje) predložio sklapanje izvansudskog poravnanja kao najpovoljnijeg rješenja za Distrikt, a koje je nakon pribavljenog mišljenja od Pravobraniteljstva predloženo gradonačelniku, te je sklopljen Sporazum o izvansudskom poravnanju i izbjegnute su dodatni sudski troškovi i zatezne kamate.⁴³

Značaj i potrebu mirnog rješavanja sporova, a radi izbjegavanja dodatnih troškova i kamata Pravobraniteljstvo Distrikta naglašava u svojim izvješćima o radu u svim promatranim godinama.⁴⁴

3.1.3. Razlozi zbog kojih odjeli i institucije ne primjenjuju mirno rješavanje sporova

⁴⁰ U dva predmeta (10 i 12 u tablici broj 5) se ponavlja isti tužitelj, po istoj osnovi za razdoblje tražbine koje nije obuhvaćeno prethodnim sudskim sporom, odnosno koje je nastalo tijekom i nakon provedbe parničnog postupka.

⁴¹ Za dva od promatrana tri postupka, vode se ponovljeni postupci za isplatu plaća za razdoblje koje nije obuhvaćene prethodnim sudskim sporom, odnosno koje je nastalo tijekom provedbe parničnog postupka.

⁴² Napomena: revizija se nije bavila analizom korektivnih mjera po ovom primjeru

⁴³ Sporazum o izvansudskoj nagodbi br.: 13-001445/16 od 26. 7. 2016. godine (Vlada Distrikta); KUD 7878/16 (Direkcija za financije); 960 P 096 694 16 P (Osnovni sud Distrikta), Firma I d. o. o. Tuzla je 2011. godine je u sklopu provedbe projekta na revers preuzela dio računalske opreme. Koncem 2015. godine firma I d. o. o. Tuzla je uputila Vladi Distrikta predužbu sa zahtjevom da se izvrši povrat imovine ili ista zadrži i isplati njezina kupoprodajna cijena i novčana naknada za korištenje. U travnju 2016. godine uslijedila je tužba protiv Distrikta, a u kolovozu iste godine sklopljen je Sporazum o izvansudskom poravnanju prema kojem se Distrikt obvezao da isplati novčani iznos za opremu i troškove koji su nastali do zaključenja Sporazuma, a tužitelj se odrekao zakonske zatezne kamate.

⁴⁴ Izvješće o radu Pravobraniteljstva Distrikta (2012. - 2017.) “Sporne odnose pokušati rješavati sporazumno, a ukoliko dođe do sudskog spora na temelju nespornih činjenica, treba iznalaziti zakonita rješenja, a sve radi izbjegavanja troškova postupka i kamata. Izvansudsko ili sudsko poravnanje, kao način za rješenje spornih odnosa, najčešće nije moguće iskoristiti jer u proračunu nisu planirana sredstva za ovu namjenu. Stoga, je nužno da subjekti iz članka 7 Zakona o Pravobraniteljstvu, na vrijeme planiraju i osiguraju sredstva za ovu namjenu.”

Osobe koje smatraju da su oštećene postupcima odjela i institucija Distrikta nisu obvezne pokušati mirno rješavanje spora. Također, nisu obvezne uputiti opomenu pred tužbu Distriktu.

U promatranim primjerima parničnih predmeta protiv Distrikta nije predočena pisana dokumentacija o pokušajima mirnog rješavanja spora prije tužbenog zahtjeva, niti dostavljanja opomene pred tužbu.

Po prijemu ispravne i potpune tužbe sud je obvezan da je u roku od 30 dana s priložima dostavi tuženom na odgovor.⁴⁵ U promatranim parničnim predmetima sud je u dvije trećine predmeta tužbu dostavio Distriktu pravodobno s maksimalnim odstupanjem do pet dana, a samo u dva predmeta se bilježi značajnije odstupanje koje iznosi oko šest, odnosno oko osam mjeseci od prijama tužbenog zahtjeva.

Iako su odjeli i institucije u određenom broju slučajeva mogli biti svjesni da će sudski spor biti riješen na štetu Distrikta, niti u jednom od promatranih predmeta nisu predlagali mirno rješavanje spora, bilo izvansudskim poravnanjem ili prijedlogom Pravobraniteljstvu za sklapanje sudske nagodbe.

Prema podacima iz Pravobraniteljstva, radni sporovi za isplatu razlika plaća i doprinosa se, po istoj osnovi, ponavljaju. Ranije smo naglasili da postoji ponavljanje spora od istog tužitelja, po istoj osnovi, ali za različito tuženo razdoblje.

Tablica broj 7. Broj radnih sporova po godinama

Godina	Broj pokrenutih sporova	Tužena vrijednost	Broj okončanih sporova	Dosuđena vrijednost
2014.	38	1.073.866,83		
2015.	29	287.000,00	7	106.000,00
2016.	18	112.000,00	18	577.000,00
2017.	18	140.000,00	31	672.000,00
UKUPNO	103	1.612.866,83	56	1.355.000,00

Sporovi koji se ponavljaju uočavaju se i u predmetima po osnovi naknade šteta od ugriza pasa lutilica, a u kojima Pravobraniteljstvo u određenim slučajevima predlaže sudske nagodbe.

Tablica broj 8. Broj sporova po osnovi naknade štete zbog ugriza pasa lutilica

Godina	Broj pokrenutih sporova	Tužena vrijednost	Broj okončanih sporova	Dosuđena vrijednost
2012.	n.p. ⁴⁶	n.p.	12	45.700,00
2013.	31	n.p.	43	159.000,00
2014.	34	146.985,00	21	92.800,00
2015.	40	144.000,00	19	100.000,00
2016.	44	139.000,00	48	185.000,00
2017.	33	40.700,00	65	132.000,00
UKUPNO	182	470.685,00	208	714.500,00

⁴⁵ Zakon o parničnom postupku Brčko distrikta BiH (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj: 08/09, 52/10, 27/14 i 36/17)

⁴⁶ n. p. – nedostajući podatak iz Izvješća o radu Pravobraniteljstva

Sporovi koji se ponavljaju uočeni su i u predmetima po osnovi novčane tražbine po osnovi ugovora o stipendiranju, 2016. godine je u Pravobraniteljstvu zaprimljeno dva predmeta ukupne tužene vrijednosti 26.220 KM, a 2017. godine 12 predmeta ukupne tužene vrijednosti u iznosu od 70.400,00 KM.

U tekućem proračunu Distrikta planiraju se zajednička sredstva za plaćanje mirnog i sudskog rješavanja sporova na štetu Distrikta. Sporovi koji se mirno riješe ne knjiže se na teret odjela i institucija, kao ni sporovi koji se okončaju sudskim putem. S obzirom da financijski aspekt (plan i evidentiranje) nije presudan u donošenju odluke o načinu rješavanja spora, na temelju intervjua s nadležnim kontakt osobama, možemo zaključiti da odjeli i institucije ne pribjegavaju mirnom rješavanju sporova zbog nedostatka kompetencije ili ne žele preuzeti odgovornost za postizanje nagodbe. Odgovornost za predlaganje i postizanje nagodbe znači priznanje propusta u radu te iziskuje utvrđivanje odgovornosti i analizu slabosti sustava koji je prouzrokovao pogrešku. S druge strane, za provedbu sudskih postupaka i zaštite interesa Distrikta odgovornost za ishod sudskog postupka se delegira Pravobraniteljstvu Distrikta i sudskoj odluci.

3.1.4. Mirno rješavanje sporova u BiH i u zemaljama u okruženju

Bosna i Hercegovina

Zakonom o dopunama Zakona o parničnom postupku pred Sudom Bosne i Hercegovine⁴⁷ nedavno je unesena novina, po uzoru na zemlje okruženja, a koja se tiče mirnog rješavanja sporova. Osobe koje namjeravaju Sudu Bosne i Hercegovine podnijeti tužbu protiv Bosne i Hercegovine se mogu prije podnošenja tužbe obratiti sa zahtjevom za mirno rješavanje spora Pravobraniteljstvu Bosne i Hercegovine. Pravobraniteljstvo, u roku od tri mjeseca od prijama zahtjeva, u kome ne teče rok zastare, odlučuje o sklapanju potpune, djelomične nagodbe ili odbija zahtjev. Sklopljena nagodba ima snagu ovršne isprave. Izmjene Zakona je predložilo Vijeće ministara⁴⁸ na temelju nalaza provedene revizije učinka „Izdatci za sudske sporove“.

U Distriktu ne postoji obveza pokušaja mirnog rješavanja sporova. Osobe koje se smatraju oštećene postupanjem odjela i institucija Distrikta i koje planiraju podnijeti tužbu protiv Distrikta nisu obvezne da se obrate Pravobraniteljstvu Distrikta za pokušaj mirnog rješavanja spora, niti je propisan postupak, rokovi i ovršnost tako zaključenog spora.

Republika Srbija

⁴⁷ Zakon o dopunama Zakona o parničnom postupku pred Sudom Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Bosne i Hercegovine, broj 94/16 od 23. 12. 2016. godine)

⁴⁸ www.vijeceministara.gov.ba/html2pdf.aspx?id=21331

Zakon o parničnom postupku Republike Srbije⁴⁹ također je, člankom 193, uveo i razradio mogućnost sporazumnog rješavanja spora prije podnošenja tužbe u parničnom postupku, po prijedlogu koji može podnijeti svatko tko namjerava podnijeti tužbu protiv Republike Srbije, eventualnim zaključenjem sporazuma o mirnom rješavanju spora – posebne vrste izvansudskog poravnjanja koje ima svojstvo ovršne isprave. Podnošenjem prijedloga za mirno rješavanje spora nastaje zastoj roka zastare od 60 dana u kojem Državno pravobraniteljstvo treba odgovoriti po ovom zahtjevu.

Republika Slovenija

U radu Državnog pravobraniteljstva Republike Slovenije osobito je naglašena njegova obveza, koja je i formalizirana kroz Uputu predsjednika Vlade od 6. travnja 2011. godine, da sporove rješava mirnim putem, s ciljem zaštite oštećenih stranaka, čuvanja ugleda države, smanjenja troškova postupka i izbjegavanja opterećivanja sudova nepotrebnim parnicama.⁵⁰

Republika Hrvatska

Odredbom članka 186.a Zakona o parničnom postupku Republike Hrvatske⁵¹ propisana je obveza svih osoba koje namjeravaju tužiti Republiku Hrvatsku da prije podnošenja tužbe sudu podnesu zahtjev za mirno rješavanje spora nadležnom državnom odvjetništvu. Istu obvezu ima i Državno odvjetništvo kad u ime Republike Hrvatske namjerava tužiti neku osobu. Prema godišnjem izvješću Hrvatskog državnog odvjetništva, bez obzira na ovu zakonsku obvezu, državna odvjetništva su dužna u građanskim i upravnim predmetima, kad god je to moguće, štiteći interese Republike Hrvatske, sklapati nagodbe i poduzeti sve u okviru svojih zakonskih ovlasti da se sporovi rješavaju mirnim putem izvan sudskih postupaka.⁵²

3.2 Analize sudskih sporova, korektivne mjere i aktivnosti

U ovom poglavlju su prezentirani nalazi revizije koji ukazuju da odjeli i institucije nisu uvijek provodili analize na temelju kojih bi poduzimale odgovarajuće korektivne mjere i aktivnosti kako bi se spriječile pogreške u radu i otklonile sustavne smetnje koje uzrokuju pojavu sudskih sporova.

⁴⁹ "Službeni glasnik RS", br. 72/11, 49/13, 74/13 i 55/14

⁵⁰ http://www.dpb.gov.rs/download/bilteni/Bilten_RJP_1_2014.pdf

⁵¹ Narodne novine 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14

⁵² Izvješće Državnog odvjetništva Republike Hrvatske za 2017. godinu - stranica 167. - <http://www.dorh.hr/dorh07062018>

Samo u 2017. godini Hrvatsko državno odvjetništvo (DORH) je zaprimilo 5.484 zahtjeva za mirno rješenje spora, u ime Republike Hrvatske priznali su u cijelosti ili djelomično njihove zahtjeve, te je sklopljeno ukupno 1.485 izvansudskih nagodbi ukupne vrijednosti 65.824.000,00 kuna. U razdoblju 2013. - 2017. godina 26.310 zahtjeva za mirno rješavanje spora i sklopljeno ukupno 4.915 nagodbi. Zaključak DORH-a je da se „sklapanjem izvansudskih nagodbi smanjuju troškovi kako izravni (kamate, troškovi odvjetnika i dr.) tako i neizravni (rad sudova pa i samog državnog odvjetništva). Iskustva državnog odvjetništva potvrđuju da je ovaj način izvansudskog rješavanja sporova u kojima je stranka Republika Hrvatska, dao najbolje rezultate, te smo, stoga, mišljenja da ga i nadalje treba koristiti, ali i stvarati pretpostavke za sklapanje još većeg broja nagodbi“

Parnični postupak je pokrenut kada sud dostavi tužbeni zahtjev na izjašnjenje Pravobraniteljstvu Distrikta. Sljedeći korak je da Pravobraniteljstvo upozna odjele i institucije s tužbenim zahtjevom i traži izjašnjenje na isti, a odjel i/ili institucija priprema izjašnjenje u vidu dopisa, analize s pratećom dokumentacijom i dostavlja Pravobraniteljstvu.

Paralelno s pripremom izjašnjenja na tužbu odjel i/ili institucija bi trebali provoditi analize spora, bilo pismenu ili usmenu, s ciljem utvrđivanja uzroka njihovog nastanka, te u slučaju utvrđivanja pogreške u radu ili sustavnih propusta kreirati i poduzimati korektivne mjere na njihovom otklanjanju i sprečavanju nastanka novih sporova po istoj osnovi. Bez obzira na vrstu provedene analize (pismena ili usmena), dokaz njezinog postojanja je poduzimanje korektivnih mjera u vidu izmjene spornih praksi rada, izmjene propisa ili poduzimanja mjera protiv odgovornih službenika (poduke, upozorenja, stegovne mjere).

3.2.1. Informiranost rukovodstva

Putem zahtjeva za izjašnjenje na tužbu ili obavještenja Pravobraniteljstva Distrikta, rukovodstvo odjela i institucije je upoznano s postojanjem spora. Putem pripremljenih izjašnjenja na tužbu, rukovodstvo je upoznato s činjenicama vezanim za spor.

U promatranom uzorku za predmete novčanih tražbina (po osnovi ugovora o stipendiranju, za usluge čišćenja javnih objekata, za izvedene građevinske radove), informacije koje su dostavljene Pravobraniteljstvu sadržavale su opis činjeničnog stanja, ali ne i kritičke analize. Opis činjeničnog stanja umjesto analize, postoji i u predmetima radnih sporova.

Rukovodstvo je informirano o tijeku parničnog postupka u kojem su predstavnici odjela ili institucija svjedoci na suđenju, te putem dodatnih traženja dokaznog materijala od Pravobraniteljstva Distrikta, a vrlo često i održavanjem sastanaka sa zamjenicima pravobranitelja zaduženim za predmet.

Iz raspoložive dokumentacije se nije moglo utvrditi je li i u kojoj mjeri rukovodstvo uključeno u odlučivanju o ulaganju žalbe na prvostupanjski postupak. U promatranim predmetima u kojima je Pravobraniteljstvo uložilo žalbu na prvostupanjski postupak, odgovor koji je od Pravobraniteljstva dostavljen glasi da je žalba uložena „zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava“, dok nedostaje odgovor na temelju čega je žalba uložena⁵³. Samo u jednom od promatranih predmeta⁵⁴ dostavljen je dokaz da je Pravobraniteljstvo Distrikta tražilo od odjela izjašnjenje na navode iz obrazloženja prvostupanjske presude, kao i na dispozitiv presude kako bi se mogla izjaviti žalba. Iz navedenog odgovora odjela uočava se da rukovodstvo ne preuzima odgovornost⁵⁵ u odlučivanju o prekidu ili nastavku postupka već ga delegira Pravobraniteljstvu.

⁵³ na temelju procjene Pravobraniteljstva, na temelju zahtjeva odjela ili institucije, na temelju provedenih analiza ili drugo

⁵⁴ predmet pod r. b. 4 u tablici 5

⁵⁵ navodi iz dopisa upućenog Pravobraniteljstvu „Odjel... nema iskustva u sudskim postupcima, pa u tom smislu ne može cijeniti mogući ishod žalbe, koja bi se eventualno dostavila Sudu. U slučaju nepovoljnog ishoda za Distrikt,

Rukovodstvo nije upoznato sa sudskom presudom u slučajevima u kojim mu Pravobraniteljstvo Distrikta istu ne dostavi. U pet od šest promatranih parničnih predmeta po osnovi tužbi za naknade plaće nastavnom osoblju presude nisu dostavljene Odjelu. U predmetima isplate novčane tražbine, za jedan predmet⁵⁶, prema dostupnim podacima, presuda nije dostavljena nadležnom Odjelu.

Kao što smo ranije naveli, djelatnost prikupljanja pasa lutilica je povjerena Javnom poduzeću, dok je nadležnost za kontrolu nad obavljanjem povjerene djelatnosti na Vladi Distrikta, odnosno nadležnim odjelima⁵⁷. U šest promatranih predmeta naknade štete zbog ugriza pasa lutilica, Pravobraniteljstvo je u dva predmeta presudu dostavilo Odjelu za poljoprivredu.

U tri parnična predmeta u kojima je rukovodstvo institucije tužilo Distrikt, Pravobraniteljstvo je po okončanim presudama izvršilo analizu i o svim bitnim činjenicama pismeno obavijestilo Skupštinu, gradonačelnika i rukovodstvo institucije.

Plaćanje po sudskim presudama vrši Direkcija za financije po zahtjevu Pravobraniteljstva. Po izvršenoj uplati Direkcija dostavlja kopiju uplatnica Pravobraniteljstvu. Rukovodstva odjela i institucija Distrikta nisu upoznana s financijskim aspektima izgubljenih sporova (presuđeni dug, kamata, sudski i drugi izdatci), jer se sredstva knjiže na analitičkom kontu 61399126 – sudska rješenja i poravnjenja iz tekućeg proračuna Distrikta, izuzev po presudama za naknadu plaća i doprinosa za osobe koje su još u radnom odnosu (za osobe koje nisu u trenutnom radnom odnosu u Distriktu knjiženje se vrši s konta sudskih rješenja, a za sve se kamate i troškovi sudskih postupaka knjiže na kontu 61399126). Rukovodstvo odjela ili institucije na koju se spor odnosi nije informirano o kompletnim troškovima (posebno o zateznim kamatama) po izgubljenim presudama.

3.2.2. Suradnja s Pravobraniteljstvom

Prema zakonskim odredbama Pravobraniteljstvo Distrikta predstavlja samostalno tijelo koje obavlja poslove pravne zaštite javne imovine, imovinskih prava i imovinskih interesa Distrikta⁵⁸ sukladno Ustavu BiH, Statutu Distrikta, zakonima BiH i Distrikta i neovisno je u radu. Sukladno navedenom propisu, Pravobraniteljstvo ima savjetodavnu (mišljenja na zakone, podzakonske akte, ugovore, sporazume i dr.) i zastupničku funkciju u sporovima koji se vode u ime ili protiv Distrikta. Za obavljanje propisanih funkcija

iznos kamata koje su definirane prvostupanjskom presudom, u nastavljenom postupku bi bio još veći. Očekujemo od Pravobraniteljstva, da na temelju činjenica koje smo naveli izvrši procjenu o nastavku ovog postupka, te u tom smislu i donese odluku o eventualnoj žalbi“

⁵⁶ predmet pod r. b. 21 u tablici 5

⁵⁷ Pravno shvaćanje, Apelacijski sud Brčko distrikta BiH broj: 097-0-Su-13-000163 od 27. 3. 2013. godine

⁵⁸ Zakon o Pravobraniteljstvu Brčko distrikta BiH (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, brojevi: 28/6, 19/07, 17/08 i 20/10)

Pravobraniteljstva nužna je pravodobna i dobra suradnja s odjelima i institucijama Distrikta koji u okviru svojih nadležnosti i ovlasti provode aktivnosti u interesu Distrikta.

Suradnja Pravobraniteljstva i odjela i institucija prije nastanka spora vezana je za savjetodavnu funkciju Pravobraniteljstva.

Nastankom spora protiv Distrikta, suradnja odjela i institucija s Pravobraniteljstvom se, prije svega, oslanja na zastupničku funkciju Pravobraniteljstva, ne isključujući savjetodavnu.

Pravobraniteljstvo u prosjeku u roku od deset dana od prijama tužbe protiv Distrikta upoznaje odjel ili instituciju s tužbenim zahtjevom i od nje traži izjašnjenje. Izjašnjenje se ne traži u svim predmetima naknade štete zbog ugriza pasa lualica. Također, kod radnih sporova nastavnog osoblja za isplatu razlika plaća ne traže se pojedinačna izjašnjenja već izjašnjenja po više tužbi i tužitelja.

Na temelju prikupljene dokumentacije i provedenih intervjua s odgovornim osobama utvrđeno je da postoji zadovoljavajuća suradnja u pripremi izjašnjenja i dokazne dokumentacije. U dva⁵⁹ od promatranog 21 parničnog predmeta na temelju prepiske Pravobraniteljstva i odjela postojalo je kašnjenje u dostavljanju dokumentacije od odjela, te je uslijedila urgencija Pravobraniteljstva.

Tijekom provedbe sudskog postupka, na temelju intervjua s odgovornima, odjeli i institucije svoju ulogu vide u pružanju traženih podataka Pravobraniteljstvu i eventualnog svjedočenja na sudu.

Po okončanju prvostupanjskog postupka, prema izjavi odgovorne osobe u Pravobraniteljstvu, ova institucija u pravilu ulaže žalbe na prvostupanjsku presudu zbog zaštite interesa Distrikta. U promatranim parničnim predmetima izuzev tri sudske nagodbe, samo u jednom predmetu nije uložena žalba⁶⁰, dok je u preostalih 15 promatranih predmeta koji su presuđeni na štetu Distrikta uložena žalba (u dva predmeta prvostupanjska presuda je bila u korist Distrikta).

Po jednoj prvostupanjskoj presudi, prema raspoloživoj dokumentaciji i kako je u prethodnom tekstu navedeno, traženo je izjašnjenje od nadležnog odjela kako bi se odlučilo o potrebi ulaganja žalbe.

Tablica broj 9. Duljina trajanja prvostupanjskih i drugostupanjskih postupaka te ishodi drugostupanjskog postupka

	Tužbeni zahtjev	Sudska nagodba (broj dana od prijama tužbe u Pravob. do sklapanja nagodbe)	Prvostupanjska presuda (broj dana od prijama tužbe u PB do donošenja presude u Sudu)	Drugostupanjska presuda (broj dana od prvostupanjske do donošenja drugostupanjske presude u Sudu)	Napomena
1	S. B. i dr. i protiv BD	245	--	--	--
2	G. M. i dr. protiv BD		326	157	odbijena žalba BD

⁵⁹ predmeti pod r. b. 1 i 2 u tablici 5

⁶⁰ predmet pod r. b. 20 u tablici 5

3	R. d. o. o. protiv BD	352	--	--	--
4	P. I. d. o. o. protiv BD		523	209	žalba DB djelomično usvojena (smanjeno razdoblje za obračun zateznih kamata za oko 900 obračunskih dana)
5	M. B. protiv BD		406	211	prvostupanja presuda donesena u korist Distrikta, žalba tužitelja
6	LJ. T. protiv BD		876	211	prvostupanja presuda donesena u korist Distrikta, žalba tužitelja
7	B. M. protiv BD		583	483	usvojena žalba Distrikta, spor okončan presudom Apelacijskog suda po reviziji
8	D. V. i drugi protiv BD		686	271	odbijena žalba BD
9	I.M. i S.P. protiv BD		403	123	odbijena žalba BD
10	J.S. i drugi protiv BD		373	152	odbijena žalba BD
11	P.R.,Z.T. i I.G. protiv BD		334	160	Djelomično usvojena žalba i to samo u dijelu sudskih troškova koji se umanjuju za ukupno 407,40 KM
12	J.M. i B.M. protiv BD		309	85	Djelomično usvojena žalba i u dijelu zastare tražbine za plaću smanjeno za 717,97 KM i sudskih troškova koji se umanjuju za 188,50 KM (ukupno smanjeno 906,47 KM)
13	LJ.T. i V.G. protiv BD		229	273	odbijena žalba BD
14	V.M. protiv BD	147	--	--	--
15	M.P. protiv BD		335	237	odbijena žalba BD
16	M.G. protiv BD		475	120	odbijena žalba BD
17	Z.B. protiv BD		164	190	odbijena žalba BD
18	I.I. protiv BD		266	175	odbijena žalba BD
19	R.R. protiv BD		412	171	odbijena žalba BD
20	JPK d. o. o. protiv BD		532	--	--
21	H d. o. o. protiv BD		873	367	odbijena žalba BD

Od trenutka kada je Pravobraniteljstvo bilo upoznano sa tužbom, za promatrane predmete, bilo je potrebno u prosjeku oko 450 dana do okončanja prvostupanja postupka, dok je za okončanje drugostupanja postupka bilo potrebno oko 200 dana.⁶¹

S obzirom na duljinu odlučivanja u žalbenom postupku i financijskim implikacijama koje nastaju (porast kamata i troškova postupka) smatramo da je nužna bolja suradnja Pravobraniteljstva i odjela i institucija i podizanje razine odgovornosti odjela i institucija u postupku odlučivanja o potrebi ulaganja žalbe sagledavajući pravne i financijske aspekte. U promatranom uzorku uočeno je da se žalba ulaže i u postupku u kojem ista osoba, nakon pravomoćne presude kojom se Distrikt obvezuje da izvrši isplatu razlike plaća i doprinosa, podnosi po istoj osnovi tužbu za neutuženo razdoblje, odnosno razdoblje nakon presude.⁶²

Sukladno navedenom je i zaključak Pravobraniteljstva iznesen u izvješćima o radu u kome se navodi sljedeće: „veći učinak bi se mogao omogućiti kroz poboljšanje suradnje s drugim tijelima vlasti, kao i kroz zajednički rad na složenim i teškim predmetima, a sve s ciljem zaštite imovine i imovinskih interesa Brčko distrikta BiH“⁶³

⁶¹ Više u Prilogu 3

⁶² U predmetima pod r. b. 10 i 12 jedan od tužitelju se ponavlja, po okončanju spora pod r. b. 7 pokrenut je novi spor po istoj osnovi za neutuženo razdoblje te je na presudu Osnovnog suda Pravobraniteljstvo uložilo žalbu i u tijeku je drugostupanja sudski postupak

⁶³ Izvješće o radu Pravobraniteljstva za 2012. - 2015. u Izvještaju o radu za 2016. i 2017. formulacija je izmijenjena i glasi: “Održavati saradnju s drugim tijelima vlasti na složenim i teškim predmetima, a sve radi zaštite imovine i imovinskih interesa Brčko distrikta BiH”

3.2.3. Analize sudskih sporova i korektivne mjere

Po okončanim parničnim predmetima, ukoliko pogreška nije ispravljena tijekom vođenja postupka, odjeli i institucije trebaju provesti odgovarajuću analizu utvrđivanja uzroka spora i poduzeti mjere koje bi spriječile buduće ponavljanje pogreške.

U većini slučajeva odjeli i institucije nisu proveli analizu sudskih sporova, niti su poduzimali odgovarajuće mjere kojima bi se spriječilo eventualno ponavljanje pogreške.

Pisane analize vršilo je Pravobraniteljstvo, dijelom Ured za reviziju, dok odjeli i institucije za promatrane predmete nisu vršili pisane analize.

Za predmete vezane za ugrize pasa lotalica, Pravobraniteljstvo je vršilo analizu izgubljenih sporova i predlagalo korektivne mjere. Pismenim putem je upozorilo nadležne odjele da ugovore s Javnim poduzećem kome je dodijeljena djelatnost prikupljanja i zbrinjavanja pasa lotalica potpisuju početkom, a ne koncem godine, te predlagalo Skupštini da proširi Odluku⁶⁴ o obavljanju djelatnosti od općeg interesa (za djelatnost prikupljanja i zbrinjavanja pasa lotalica), tako što će davatelj usluga biti odgovoran za štetu koja bude načinjena trećim osobama zbog napada pasa lotalica na javnim površinama.⁶⁵

Korektivne mjere po ovom pitanju je, također, poduzelo Pravobraniteljstvo, kako bi smanjilo troškove po osnovi tužbi za naknadu štete od ugriza pasa lotalica i to:

- uvedena je praksa sklapanja sudskih nagodbi u slučajevima u kojima se procijeni da je moguće
- od prosinca 2016. godine protiv Javnog poduzeća se ne podižu regresne tužbe, jer Javno poduzeće isplaćuje solidarno dug po zahtjevu Pravobraniteljstva bez vođenja sudskog postupka⁶⁶.

Paralelno s korektivnim mjerama pokrenutim od Pravobraniteljstva, Odjel za poljoprivredu je, prema izjavama odgovorne osobe, koncem 2017. godine pokrenuo inicijativu prema Vladi Distrikta usmjerenu na rješavanju navedenog problema, te zastupa stajalište, kao i Pravobraniteljstvo, da davatelj usluga treba biti odgovoran za štetu nanесenu trećim osobama zbog ugriza pasa lotalica. Odjel nema arhivu presuda donesenih po osnovi naknade štete zbog ugriza pasa lotalica, a za analize koristi podatke dobivene iz Pravobraniteljstva Distrikta.

Za predmete po osnovi radnih sporova za isplatu razlika plaća i doprinosa rukovodstvu Povjerenstva za papire od vrijednosti, rukovodstvo Povjerenstva je i prije nastanka spora, kao i po okončanju sporova predlagalo mjere i aktivnosti za sprečavanje nastanka sporova. Po okončanju postupka, Pravobraniteljstvo je izvršilo analizu i predložilo korektivne mjere gradonačelniku, Povjerenstvu za papire od vrijednosti i Skupštini Distrikta, pri čemu je naglašeno da su od istih osoba pokrenuta dva nova sudska

⁶⁴ Skupština Distrikta, Odluka o obavljanju djelatnosti od općeg interesa broj: 01-02-211/10 i 01-02-43/13

⁶⁵ Izvješća o radu Pravobraniteljstva za 2012., 2013. i 2014. godinu

⁶⁶ Zaključak Upravnog odbora JP "Komunalno Brčko" d. o. o. broj 01-04133/16 od 16. 12. 2016. godine

spora protiv Distrikta za neutuženo razdoblje (jedna odnosno dvije godine neobuhvaćene prethodnim tužbenim zahtjevom).

Korektivne mjere su djelomično provedene. U rujnu 2016. godine Direkcija za financije je, na temelju sudskih presuda, izvršila obračun i isplatu razlike plaća za 2016. godinu do zakonske razine, nakon čega je nastavljena isplata sukladno članku 54 a Zakona o papirima od vrijednosti⁶⁷. Za sporno razdoblje od jedne, odnosno dvije godine, koje nisu bile obuhvaćene prethodnim tužbenim zahtjevom, nije evidentiran pokušaj mirnog rješavanja spora. Do okončanja revizije jedna tužba je rezultirala prvostupanjskom presudom na štetu Distrikta i u tijeku je drugostupanjski sudski postupak po žalbi Distrikta koji generira, izuzev duga i nove troškove sudskog postupka i zatezних kamata.

Ured za reviziju je tijekom provedbe financijskih revizija u 2015. i 2016. godini analizirao sporove nastavnog osoblja po osnovi isplate razlika plaća i doprinosa i ukazao na nužnost provedbe korektivnih mjera. U 2015. godini jedna od osnova za izražavanje revizorskog mišljenja glasila je: „Odjel za obrazovanje prilikom utvrđivanja polazne osnove za plaće dijela nastavnog osoblja nije osigurao dosljednu primjenu zakonskog načela ista plaća za jednake poslove, uvjete i rezultate rada sukladno Zakonu o plaćama, što je dovelo do nepotrebnih sudskih sporova i dodatnih značajnih rashoda u iznosu većem od 1.000.000,00 KM, koji se zbog zadržavanja postojeće prakse mogu očekivati i u budućem razdoblju.“

Prema izjavi odgovornih Odjel nema arhivu presuda donesenih po osnovi radnih sporova u svezi sa isplatom razlike plaća i doprinosa, nema sve presude i do okončanja revizije nije izvršio kompletnu analizu izgubljenih sporova, kao ni analizu potencijalnih sporova. O sporovima se usmeno raspravljalo na zajedničkim sastancima, te je utvrđeno da tužbe mogu podići samo nastavnici koji su imali višu stručnu spremu i ostvarili pravo na mirovinu, kao i nastavnici koji su na dan 24. 4. 2008. godine⁶⁸ imali višu stručnu spremu, nisu se doškolovali i imali su trideset i više godina staža u nastavi. Korektivne mjere nisu poduzimane.

Sa druge strane, Odjel za obrazovanje iako nije vršio pisane analize po okončanju drugih sporova (novčane tražbine po osnovi ugovora o stipendiranju, novčane tražbine za usluge čišćenja javnih objekata i novčane tražbine za komunalne usluge), po okončanju sudskih postupaka proveo je korektivne mjere i to kako odgovorna osoba u Odjelu navodi:

- „Po pitanju presuda koje se odnose na isplatu stipendija za studente koji imaju status apsoluta, Odjel za obrazovanje je predložio, a Vlada Brčko distrikta BiH usvojila odluku o načinu i rokovima isplate istih te je za očekivati da se sudski sporovi po ovom pitanju neće ponavljati u budućnosti.“⁶⁹
- „Po pitanju presuda koje se odnose na isplatu troškova za izvršene komunalne usluge, Odjel za

⁶⁷ Službeni glasnik Brčko distrikta BiH broj: 15/03, 27/04, 42/04, 28/07, 14/12 i 20/17

⁶⁸ Zakon o obrazovanju u osnovnim i srednjim školama Brčko distrikta BiH (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, brojevi: 10/08, 25/08, 4/13, 48/16 i 22/17)

⁶⁹ Odluka o odobravanju isplate stipendija apsolutentima Vlade Brčko distrikta BiH broj predmeta: 02-000280/17 od 16. 11. 2017. godine

obrazovanje je u siječnju 2011. godine izvršio sravnjenje stanja dugovanja prema JPK te sastavio zapisnik o istom po kojem je izvršeno plaćanje računa za koje je utvrđeno da nisu bili plaćeni. Također, voditelj Odjela za obrazovanje je 25. 5. 2017. godine imenovao povjerenstvo sa istim zadatkom. Navedeno upućuje na to da je Odjel za obrazovanje pojačao odgovornost krajnjih korisnika za uredno i pravodobno dostavljanje računa za izvršene komunalne usluge, te da se sporovi po ovom pitanju neće ponavljati u budućnosti.“

Pored navedenog, u intervjuu je istaknuto da je nakon sklapanja sudske nagodbe za spor novčane tražbine za usluge čišćenja javnih objekata izvršena analiza tenderske dokumentacije za usluge čišćenja, te da je u sljedećim postupcima izbjegnuta mogućnost ponavljanja sporne situacije.

Odjel nema arhivu sudskih presuda za okončane parnične sporove nastale provedbom poslova iz svoje nadležnosti.

Za promatrane predmete po osnovi novčane tražbine za izvedene građevinske radove iz nadležnosti Odjela za komunalne poslove, također, nema arhivu sudskih presuda, nema evidencije o pisanim analizama i prijedlozima korektivnih mjera.

Iz svega navedenog, uočava se da odjeli i institucije nisu ustanovili praksu analize uzroka sudskih sporova i vršenja korektivnih mjera u fazi izjašnjavanja na tužbeni zahtjev. Korektivne mjere se rijetko poduzimaju i u pravilu po okončanju sudskih postupaka. Uzimajući u obzir vrijeme trajanja sudskih sporova (u prosjeku 450 dana za okončanje prvostupanjskog postupka i dodatnih prosječno 200 dana za okončanje drugostupanjskog postupka na promatranom uzorku)⁷⁰, analize uzroka sudskih sporova nužno je poduzimati odmah nakon što je odjel ili institucija od Pravobraniteljstva Distrikta zaprimila zahtjev da se izjasni po tužbenom zahtjevu. Kasno provedene analize i poduzete mjere omogućuju da se sudski sporovi ponavljaju po istoj osnovi, a time i generiraju dodatni, nepotrebni izdatci za Distrikt.

U određenim predmetima tijekom provedbe intervjuu, od odgovornih osoba, istaknuto je da su sudska stajališta i sudske odluke pogrešne, a samim tim se ne prihvaća vlastita odgovornost i nalaze razlozi za neprovedbu analiza.

Financijska revizija je, također, upućivala na potrebu analiziranja uzroka nastanka sudskog spora i provedbu korektivnih aktivnosti. Neki od primjera su sljedeći:

- „Nismo se uvjerali da je Direkcija analizirala uzroke pogrešno utvrđene porezne obveze, niti da je utvrđivana eventualna odgovornost službi i pojedinaca koji su doprinijeli istom, također, se nismo uvjerali

⁷⁰ Problem učinkovitosti sudova predmet je reforme pravosuđa koju koordinira Ministarstvo pravde BiH – „Strategija za reformu sektora pravde u BiH za razdoblje od 2014. do 2018. godine“, „Akcijski plan za provedbu Strategije za reformu sektora pravde u Bosni i Hercegovini 2014. – 2018.“ Mjere u navedenim dokumentima su usmjerene, između ostalog, na unapređenje učinkovitosti i otvorenosti rada pravosudnih institucija i bolju primjenu međunarodnih standarda u sektoru pravde.

da su poduzimane mjere kako ubuduće ne bi došlo do sličnih propusta“ – Izvješće o reviziji financijskih izvješća Distrikta za 2012. godinu

- „Revizijom je utvrđeno postojanje isplata plaća po osnovi sudskih presuda, nastalih po osnovi nedosljedne primjene zakonskih propisa prilikom utvrđivanja odgovarajućeg platnog razreda za obavljanje istih poslova za koje je postojala samo razlika u potrebnoj stručnoj spremi, što je dovelo do kršenja prava zaposlenika i nepotrebnih sudskih troškova i kamata. Također, utvrđeno je da je nezakonita praksa isplate manje plaće nastavljena i nakon izvršenja pravomoćnih sudskih presuda što će, uzimajući u obzir postojanje različitih polaznih osnova za obračun plaća za rad na istim poslovima, koje je uočeno i u drugim odjelima i institucijama koje se financiraju iz proračuna, neizostavno prouzrokovati dodatne troškove po osnovi sudskih sporova u idućem razdoblju“ - Izvješće o reviziji financijskih izvješća Distrikta za 2015. godinu.

3.3 Izvršenje sudskih presuda

U ovom dijelu prezentiraju se nalazi revizije koji ukazuju na kašnjenje u izvršavanju sudskih presuda i sudskih poravnanja. Kašnjenje u izvršavanju sudskih poravnanja i presuda generira dodatne troškove proračunu Distrikta.

Sudskim presudama tužene institucije mogu biti obvezane na određene isplate. Pored iznosa isplate, utvrđuje se i dobrovoljni, paricijski rok za izvršenje sudske presude (obično je to 15 ili 30 dana). Mjerodavni sudovi svoje presude dostavljaju Pravobraniteljstvu koje ih, ukoliko su presude pravomoćne, treba dostaviti Direkciji za financije radi plaćanja i odjelu ili instituciji na koju se odnose radi analize uzroka nastanka i poduzimanja korektivnih mjera.

Direkcija ne posjeduje podatak o dobrovoljnom roku plaćanja izuzev ukoliko u zahtjevu Pravobraniteljstva podatak nije naveden. Direkcija vrši plaćanje, kao što smo ranije naveli s jedinstvenog koda iz proračuna Distrikta. Računovodstvena evidencija Direkcije ne omogućuje detaljnu analizu troškova odnosno strukture troškova, kao ni podatak na koji odjel ili instituciju se navedeni trošak odnosi, tako da po izvršenoj uplati Direkcija dostavlja dokaz Pravobraniteljstvu, ali ne i odjelu ili instituciji.

Neppravodobno postupanje po sudskim presudama može uzrokovati dodatne troškove (troškove zateznih kamata i troškove ovršnog postupka prisilne naplate). Na temelju jedne izgubljene presude moguće je pokretanje i više ovršnih postupaka, što je slučaj u predmetima zajedničkih tužbi više osoba.

U nastavku izlaganja prezentirani su opći pokazatelji broja pokrenutih ovršnih postupaka.

3.3.1. Ovršni postupci

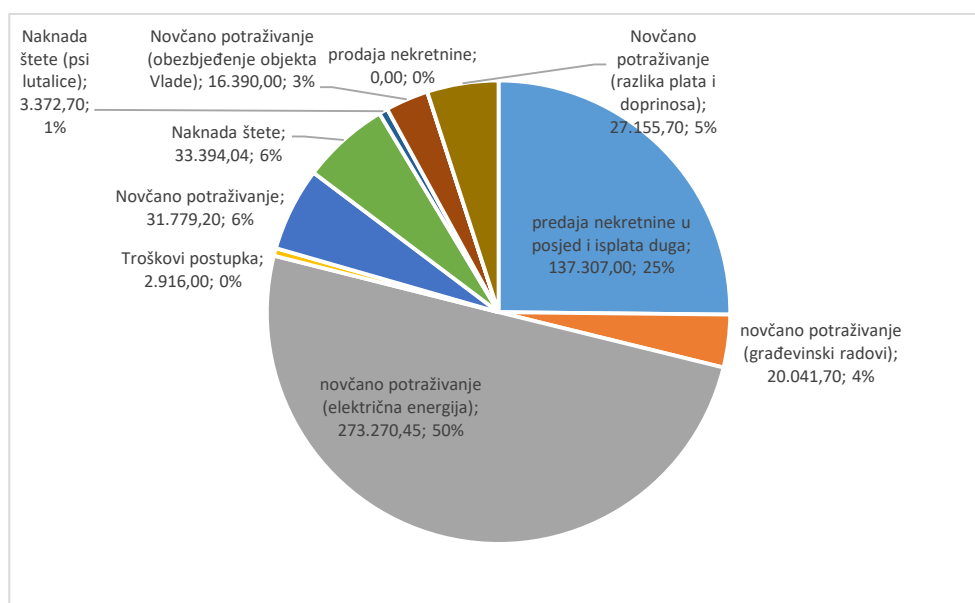
Prema podacima dostupnim iz izvješća o radu Pravobraniteljstva Distrikta za promatrano razdoblje 2012. - 2017. godina o broju ovršnih predmeta⁷¹ protiv Distrikta je pokrenuto ukupno 82 ovršna postupka s vrijednošću tražbina u iznosu od 2.531.557,74 KM, a okončano je 34 ovršna postupka ukupne vrijednosti predmeta u iznosu od 545.626,79 KM.

Tablica broj 10. Broj pokrenutih i okončanih ovršnih postupaka protiv Distrikta

BD ovršenik	broj pokrenutih ovršnih predmeta	vrijednost tražbine	arhivirani predmeti	vrijednost predmeta
2012	25	1.613.648,61	8	157.704,30
2013	11	24.689,29	7	92.291,17
2014	19	44.003,52	5	21.462,70
2015	10	133.682,64	2	52.892,59
2016	12	603.763,33	6	15.300,00
2017	5	111.770,35	6	205.976,03
UKUPNO	82	2.531.557,74	34	545.626,79

U strukturi arhiviranih ovršnih predmeta, prema raspoloživim podacima, oko polovice arhiviranih predmeta (17) i polovica sredstava po ovršnim postupcima isplaćena je po osnovi novčane tražbine za električnu energiju.

Grafikon 1. Struktura arhiviranih ovršnih predmeta

Pravobraniteljstvo Distrikta, kao što smo ranije istaknuli (poglavlje 2.2.2) vodi evidenciju o parničnim predmetima u upisniku za parnične predmete. Evidencija o ovršnim predmetima se vodi u upisniku za ovršne predmete. Nema posebne evidencije ovršnih predmeta nastalih iz parničnih predmeta.

⁷¹ podatak se odnosi na parnične i izvanparnične predmete

U promatranom uzorku sudskih predmeta, predmet novčane tražbine za komunalne usluge⁷² započeo je kao ovršni postupak, ali je nakon prigovora Pravobraniteljstva uloženog Sudu okončan kao parnični postupak.

Prema raspoloživim podacima zbog nepravodobnog izmirenja pravomoćne presude radnog spora⁷³ po osnovi isplate razlike plaća i doprinosa, pokrenut je ovršni postupak koji je okončan Rješenjem⁷⁴ Apelacijskog suda Distrikta i zaprimljen u Pravobraniteljstvu Distrikta 21. 6. 2018. godine. Po navedenom Rješenju Distrikt je obvezan platiti dug i troškove ovršnog postupka u iznosu od 1.868,90 KM. Tijekom provedbe ovršnog postupka dug je isplaćen, a zbog nepravodobnosti u isplati duga od Distrikta nastao je novi trošak i bespotrebno su korišteni sudski resursi, resursi Pravobraniteljstva i Direkcije za financije.

Za potrebe ilustracije iz Pravobraniteljstva su uzeta, po izboru Pravobraniteljstva, dva ovršna predmeta prema upisniku za ovršne predmete, što je i objašnjeno u sekciji 2.2.3 Izvješća i to:

R.b	Tužbeni zahtjev	Tužena vrijednost spora	Pravna osnova	Dosuđeni dug	Troškovi zateznih kamata	Troškovi ovršnog postupka	Ukupni izdatci sudskog spora
1	T. K. protiv Distrikta	37.005,75	prijedlog za dozvolu ovrhe	Dug plaćen prije okončanja postupka	2.609,41	1.100,00	3.709,41
2	JPK d. o. o. protiv Distrikta	4.852,37	prijedlog za dozvolu ovrhe	1.887,10	491,66	-255,30	2.123,46

U predmetu T. K. protiv Distrikta, prijedlog za dozvolu ovrhe podnesen zbog nepravodobne isplate presuđene vrijednosti za eksproprijirane nekretnine. Kao i u gore navedenom primjeru iz uzorka, plaćanje je izvršeno tijekom ovršnog postupka, ali je ovršni postupak generirao dodatna sredstva po osnovi novonastalih zateznih kamata i troškova ovršnog postupka.

U predmetu JPK d. o. o. protiv Distrikta, prijedlog za dozvolu ovrhe za neplaćene račune za vodu od 24. 11. 2014. za razdoblje do 8. 9. 2014. godine odnosio na objekt koji je u navedenom razdoblju bio korišten od dva odjela Distrikta. Pravobraniteljstvo Distrikta je na temelju dostavljene dokumentacije osporilo dio troškova. Ovršni postupak je trajao oko 500 dana i smanjio je početne troškove za više od polovice tužene vrijednosti spora.

U dva od tri promatrana predmeta ovršni postupci su pokrenuti zbog nepravodobnosti u isplati po pravomoćnim presudama. Kašnjenje u isplati prouzrokovalo je dodatne troškove zateznih kamata i/ili dodatne troškove novog postupka.

Zbog uočenih nepravilnosti, odnosno nepravodobnosti u isplati po pravomoćnim presudama, u daljnjem tekstu promatrat ćemo procedure i vrijeme potrebno za realizaciju presuda u Pravobraniteljstvu Distrikta i Direkciji za financije.

⁷² predmet pod r. b. 20 u tablici 5

⁷³ predmet pod r. b. 7 u tablici 5

⁷⁴ Rješenje Apelacijskog suda Distrikta broj: 96 0 I 097261 18 Gž od 25. 5. 2018. godine

3.3.2. Ovršenje sudskih presuda iz uzorka

Po okončanju parničnog postupka, pravomoćne presude Pravobraniteljstvo Distrikta uz zahtjev za isplatu proslijeđuje Direkciji za financije.

Utvrđena praksa Pravobraniteljstva je da stranka po prijemu presude dostavi Pravobraniteljstvu zahtjev za isplatu po presudi s podacima o računu na koji se treba izvršiti isplata dosuđenih tražbina, odnosno u slučaju da se isplata vrši preko odvjetnika i punomoći s ovlasti za prijam dosuđenih tražbina. Tek po prijemu takvog zahtjeva Pravobraniteljstvo Distrikta dostavlja zahtjev za isplatu Direkciji za financije.

Presuda postaje pravomoćna kada se više ne može pobijati žalbom.⁷⁵ Podatke o nadnevku pravomoćnosti presude posjeduje Pravobraniteljstvo na temelju evidencije iz Suda za postupke prvostupanijskih presuda, odnosno za drugostupanijske postupke⁷⁶ po žalbi u ovisnosti od ishoda postupka i pravnih normi koje ovo pitanje uređuju. Dobrovoljni rok za plaćanje po presudi u promatranom uzorku iznosio je 8 dana po jednoj presudi⁷⁷, dok je kod ostalih dobrovoljni rok iznosio 15, odnosno 30 dana, izuzev za sudsku nagodbu u kojoj je rok iznosio 20⁷⁸ dana.

U promatranim parničnim i ovršnim predmetima tri⁷⁹ predmeta ne sadrže zahtjev stranke za isplatu, a kod jedne sudske nagodbe podatci o računu su sadržani u sudskoj nagodbi⁸⁰, svi ostali predmeti sadrže zahtjev stranke za isplatu.

Prosječno vrijeme potrebno Pravobraniteljstvu da od prijama zahtjeva stranke za isplatu uputi zahtjev Direkciji za financije za plaćanje, po promatranim predmetima, iznosi 8 dana i kreće se u rasponu od 1 do 42 dana.

Zahtjevi za plaćanje koje Pravobraniteljstvo upućuje Direkciji za financije pozivaju se na potrebu isplate u dobrovoljnom roku po pravomoćnim presudama, pri čemu izuzev u jednom ovršnom predmetu⁸¹ i u tri sudske nagodbe nije naveden decidan rok ili nadnevak s kojim je presuda postala pravomoćna. U sedam predmeta, Pravobraniteljstvo je od Direkcije za financije zahtijevalo da u roku od osam dana izvrši isplatu.

⁷⁵ Zakon o parničnom postupku Distrikta

⁷⁶ "Kada drugostupanijski sud u postupku po žalbi donese presudu kojom se žalba odbija, a pobijana presuda potvrđuje. Poslije donošenja odluke drugostupanijskog suda po žalbi nastupa pravomoćnost prvostupanijske, a ne drugostupanijske presude. U odnosu na nastupanje pravomoćnosti presude drugostupanijskog suda, kojom se prvostupanijska presuda potvrđuje, djeluje od dana njezinog donošenja.

Ukoliko je u postupku po žalbi prvostupanijska presuda ukinuta odlukom drugostupanijskog suda, nisu se stekli uvjeti za nastupanje njezine pravomoćnosti, odnosno zbog ukidanja od višeg suda, prvostupanijska presuda više ne postoji u pravnom režimu" <http://chris-network.org/2007/01/pravosnaznost-sudske-odluke/>

⁷⁷ predmet pod br. 20 tablica 5

⁷⁸ predmet pod br. 3 tablica 5

⁷⁹ predmet ovršnog postupka (novčana tražbina za komunalne usluge), sudska nagodba (redni broj 3 tablice 5) i isplata novčane tražbine za izvedene građevinske radove (predmet broj 4 tablice 5)

⁸⁰ novčana tražbina po osnovi ugovora o stipendiranju (predmet broj 1 tablice 5)

⁸¹ predmet ovršnog postupka (novčana tražbina za komunalne usluge)

U dva zahtjeva koja su upućena Direkciji za financije na realizaciju, a koji se vrše po presudama s pečatom pravomoćnosti, može se utvrditi da su zahtjevi za isplatu upućeni na plaćanje po isteku dobrovoljnog roka⁸²

Put zahtjeva za plaćanje od Pravobraniteljstva do Direkcije iznosi maksimalno jedan dan.

Po prijemu zahtjeva za plaćanje po osnovi sudskih presuda i nagodbi, Direkcija za financije vrši prijenos sredstava na temelju ispostavljenog naloga za prijenos sredstava od Stručne službe Direkcije. Plaćanje po sudskim presudama i rješenjima, sudskim i izvansudskim poravnanjima ima prioritet u odnosu na druga plaćanja na teret proračunskih sredstava iako to nije definirano ni jednim aktom nego je uspostavljeno kao praksa rada.

U promatranom uzorku parničnih i ovršnih predmeta uočava se da je prosječno vrijeme od prijama zahtjeva Pravobraniteljstva do otvaranje naloga iznosilo 43 dana (u rasponu od 2 do 129 dana), a za plaćanje odnosno realizaciju naloga bilo je u prosjeku potrebno 7 dana (u rasponu od 1 do 16 dana).

Izuzev na primjerima radnih sporova, dugo vrijeme za otvaranje naloga za plaćanje uočava se i na primjeru dvije od tri promatrane sudske nagodbe.

Na primjeru sudske nagodbe „R d. o. o. protiv Distrikta“ u kojem je rok plaćanja iznosio 20 dana od sklapanja nagodbe, Pravobraniteljstvu je bilo potrebno svega dva dana da uputi zahtjev Direkciji, dok je za otvaranje naloga od prijama navedenog zahtjeva bilo potrebno 38 dana i za plaćanje dodatnih 7 dana. Zbog kašnjenja u realizaciji sudske nagodbe isplaćene su kamate u iznosu od 1.440,00 KM.

Na primjeru radnog spora za isplatu razlika plaća i doprinosa „B. M. protiv Distrikta“ Direkciji je bilo potrebno 105 dana za otvaranje naloga i 5 za isplatu. U međuvremenu je pokrenut ovršni postupak. Iako je plaćanje izvršeno do okončanja ovršnog postupka, stvoreni su novi troškovi u iznosu od 1.868,90 KM.

Zbog nepravodobnog plaćanja uslijedio je i ovršni postupak „T. K. protiv Distrikta“ i kao u prethodnom primjeru isplata je izvršena do okončanja ovršnog postupka, ali je generirala nove troškove u ukupnom iznosu od 3.709,41 KM.

Pored navedenog, financijska revizija⁸³ je utvrdila da Direkcija prilikom obračuna zatezних kamata po sudskim rješenjima, vrši valorizaciju osnovice za obračun sukladno promjenama potrošačkih cijena na temelju podataka nadležnog tijela za statistiku. Revizijom je uočeno da se valorizacija obračunava

⁸² Predmet novčane tražbine za komunalne usluge, presuda pravomoćna od 14. 1. 2015., rok za plaćanje 8 dana, zahtjev za plaćanje 6. 2. 2016. ili 15 dana po isteku dobrovoljnog roka; ili predmet ovršnog postupka (novčane tražbine za komunalne usluge) štambilj pravomoćnosti 7. 7. 2016. a zahtjev za plaćanje 23. 3. 2017. ili 259 dana od pravomoćnosti.

⁸³ izvješće o reviziji financijskog poslovanja Direkcije za financije Brčko distrikta BiH za razdoblje 1. 1. - 31. 12. 2014. godine, spomenuto i u 2015. i 2016. godini

mjesečno samo za mjesece kada su iskazani porasti cijena i ista se obračunava na teret Distrikta, dok se valorizacija ne vrši kada su mjesečni koeficijenti u korist Distrikta. S obzirom da se sukladno članku 4 Zakona o visini stope zatezne kamate obračun kamate vrši primjenom broja dana i dnevne stope kamate za cijelo razdoblje kašnjenja, smatramo da se i valorizacija treba vršiti usklađivanjem razina cijena na dan isplate s cijenama na dan nastanka obveze, te na tako dobivenu stopu rasta cijena treba primijeniti odredbe članka 4 stavka 2 o neobračunavanju negativne valorizacije.

Postojeće prakse rada Pravobraniteljstva i Direkcije za financije u realizaciji sudskih presuda ne sprečavaju kašnjenja u realizaciji, čime se stvara osnova za pokretanje novih postupaka, za povećanje troškova Distrikta, za dodatno opterećenje sudova, Pravobraniteljstva i Direkcije. U tekstu koji slijedi navest ćemo neke od razloga nepravodobnog ovršavanja sudskih presuda.

3.3.3. Razlozi nepravodobnog ovršavanja sudskih presuda

Direkcija za financije i Pravobraniteljstvo nisu uspostavili odgovarajuću organizaciju poslova koja bi spriječila kašnjenja u plaćanjima po osnovi sudskih presuda i nisu poduzeli zajedničke aktivnosti na rješavanju problema.

Ni u jednoj od spomenutih institucija nije zadužena jedna odgovorna osoba koja posjeduje sve nužne informacije i koja je zadužena za suradnju s drugom institucijom.

Prema izjavama odgovornih u Direkciji, kao što smo naveli plaćanjima po izgubljenim presudama se daje prioritet i u prosjeku je potrebno tri dana da se realizira zahtjev za isplatu po sudskoj presudi, izuzev ukoliko se ne radi o kompleksnom predmetu (radni sporovi – isplata razlika plaća i doprinosa, u kojima se uključuje i sektor za računovodstvo i centralizirani obračun plaća na izjašnjenje i obračun doprinosa). Direkcija nema posebno definirane mehanizme za sprečavanje kašnjenja za postupanje po sudskim presudama i rješenjima. U iznimnim situacijama mogu se dogoditi kašnjenja kada je ovlašteni potpisnik nenazočan i kada je potrebno da se dopuni zahtjev od Pravobraniteljstva. U slučaju nedostajućih sredstava na ekonomskom kodu, na prijedlog Direkcije gradonačelnik donosi odluku o davanju suglasnosti da se može vršiti plaćanje na temelju pravomoćnih sudskih presuda koje su dospjele na ovršenje⁸⁴.

U sam proces otvaranja naloga za prijenos sredstava po sudskim rješenjima u Direkciji je uključena jedna osoba – viši stručni suradnik za potvrđivanje raspoloživosti sredstava, kojoj su u opisu radnog mjesta dodijeljeni i drugi zadatci. Kontrola obračuna, odnosno isplate po sudskim presudama i izvansudskim poravnanjima prolazi kroz standardnu kontrolu unutar Direkcije za financije, kao i svi nalozi za plaćanje.

⁸⁴ Primjer: Odluka o davanju suglasnosti gradonačelnika broj: 02-000217/14 od 17. 6. 2014. godine

Direkcija za financije, kao što smo spomenuli, sve izdatke za sudske sporove i izvansudska poravnanja evidentira na jedan analitički konto. Ovakav način evidentiranja za posljedicu ima da Direkcija ne može znati koliko je sredstava isplaćeno po odjelima i institucijama Distrikta odgovornim za nastanak spora, niti se može znati koja je struktura ovih troškova (ne može se posebno utvrditi iznos isplaćenog duga, kamata, troškova parničnog postupka, drugih sudskih troškova, troškova ovršnog postupka, troškova nagodbe i sl.)

Utvrđivanje ovakvih informacija zahtijevalo bi ponovnu analizu sve relevantne dokumentacije, a posebno sudskih presuda kako bi se utvrdilo na koji se nadležni odjel ili instituciju presuda odnosi.

Sve navedeno za posljedicu ima otežane mogućnosti bilo kakve analize ove vrste izdataka.

Interna kontrola Direkcije nije vršila posebne, dodatne kontrole i analize ove vrste izdataka. Ured za kontrolu je u okviru provedbe redovitih kontrolnih aktivnosti, a s ciljem učinkovitijih internih kontrola prilikom izvršenja sudskih presuda i izvansudskih poravnanja dao više primjedbi i preporuka vezanih za unaprjeđenje postupka i to putem:

- upozorenja o praćenju i poštovanju rokova za ovršenje sudskih presuda
- pisanih ukazivanja na nedostatke u postupku ovršenja sudskih i izvansudskih presuda ili poravnanja s preporukama za otklanjanje nedostataka Ureda za kontrolu proračuna
- pisanih preporuka za poboljšanje postupka u realizaciji sudskih presuda koje se odnose na naknadu isplata i obračun plaća
- izrade prijedloga naputka za realizaciju sudskih presuda.

Napominjemo da je voditelj Ureda za kontrolu proračuna ukazivao na problem u isplati sudskih presuda i izvansudskih poravnanja na koje ukazuje i ova revizija.

Pravobraniteljstvo Distrikta nije zadužilo osobu za suradnju s Direkcijom za financije i za dostavljanje pravomoćnih presuda s nalogom za postupanje – plaćanje, kao i praćenje rokova za dobrovoljno plaćanje. Odgovorni zamjenici pravobranitelja koji su zastupali Distrikt u sporu, odgovorni su i za dostavljanje pravomoćnih presuda Direkciji za financije i nadležnim odjelima i institucijama. Nadzor njihovog rada vrši Pravobranitelj.

Pravobraniteljstvo u promatranom razdoblju nije poduzimalo mjere i aktivnosti na unaprjeđenju praćenja pokrenutih ovršnih postupaka nastalih iz okončanih parničnih predmeta, te vršilo analizu uzroka i provodilo korektivne mjere.

4. ZAKLJUČCI

Provedeno istraživanje i utvrđeni nalazi revizije pomogli su da se iznesu zaključci revizije koji slijede.

Zaključci revizije su ujedno i odgovori na definirano revizorsko pitanje koje glasi:

Jesu li odjeli i institucije Distrikta učinkoviti u unaprjeđenju praksi rada koje će smanjiti izdatke za sudske sporove?

Kako bi se dao odgovor na revizorsko pitanje, prije svega ćemo odgovoriti na potpitanja:

- Jesu li odjeli i institucije Distrikta poduzimali mjere i aktivnosti koje će spriječiti nastanak sudskih sporova?
- Jesu li odjeli i institucije Distrikta provodili analize sporova kojim su utvrđivani uzroci i prijedlozi korektivnih mjera?
- Jesu li odjeli i institucije Distrikta poduzimali pravodobno mjere koje će smanjiti broj sudskih sporova i pripadajućih izdataka?

4.1 Mjere i aktivnosti na prevenciji nastanka sudskih sporova se rijetko poduzimaju

Odjeli i institucije Distrikta rijetko poduzimaju aktivnosti i mjere usmjerene na sprječavanje nastanka sudskih sporova. Mirno rješavanje sporova, analiza vlastitih praksi rada i njihovo unaprjeđenje u rizičnim oblastima koje generiraju sporove su aktivnosti koje mogu smanjiti broj sudskih postupaka. Sporovi koji se riješe prije suda ne nose dodatne izdatke sudskog rješavanja spora.

U obavljanju poslova iz svoje nadležnost odjeli i institucije Distrikta provode različite aktivnosti koje imaju različite rizike za nastanak sudskih sporova. Odjeli i institucije ne posvećuju dovoljno pozornosti rizičnim oblastima koje generiraju sporove i u većini slučajeva ne analiziraju svoje prakse rada s ciljem unaprjeđenja istih.

Nalazi revizije ukazuju da su odjeli i institucije Distrikta u gotovo svim promatranim predmetima imali indikatore koji su ukazivali na mogućnost nastajanja sudskog spora. Sustavni propusti Distrikta rezultirali su brojnim radnim sporovima po osnovi isplate razlika plaća i doprinosa, po osnovi naknada šteta od ugriza pasa lotalica, novčanih tražbina po osnovi ugovora o stipendiranju, dok su pogrešne prakse rada rezultirale sporovima po osnovi novčanih tražbina za komunalne usluge i usluge čišćenja javnih objekata i izvedene građevinske radove. Primjer dobre prakse, u kojem su se poduzimale mjere za sprečavanje nastanka spora je usuglašavanje tražbina s davateljem komunalnih usluga čime je spriječen nastanak brojnih novih sporova. Mjere su predlagane i u primjerima radnih sporova rukovodstva Povjerenstva za papire od vrijednosti.

Odjeli i institucije Distrikta bi trebali primjenjivati analize i korektivne mjere u svim slučajevima kada imaju indikatore da bi do sudskog spora moglo doći, kako bi se spriječilo generiranje novih sporova i dodatnih troškova na teret proračuna Distrikta.

Odjeli i institucije Distrikta rijetko koriste mogućnost mirnog rješavanja sporova. Mirno rješavanje sporova je najučinkovitiji i najjeftiniji način rješavanja sporova za Distrikt. Sporovi koji završe na sudu nose dodatne sudske troškove, angažman osoblja institucije na pripremama izjašnjenja i dokaza te angažman resursa Pravobraniteljstva i sudova.

Odjeli, institucije i Pravobraniteljstvo Distrikta ne predlažu mirno rješavanje sporova ni u sporovima koji se ponavljaju po istoj osnovi ili u slučajevima ponavljanja spora od istog tužitelja, po istoj osnovi ali za različito tužbeno razdoblje.

Mirno rješavanja sporova se ne koristi zbog nedostatka kritičkih analiza postojećih praksi rada i utvrđivanje vlastite odgovornosti. Drugi razlozi nekorištenja mirnog rješavanja sporova su nedostatak kompetencija ili nespremnosti na preuzimanje odgovornosti za mirno rješavanje spora. Za sporove koji se rješavaju u sudskim postupcima odgovornost se delegira Pravobraniteljstvu Distrikta i sudskoj odluci.

U promatranim predmetima koji su okončani sudskom nagodbom ista je inicirana od tužitelja i dogovorena s predstavnicima odjela i Pravobraniteljstva, a za spor koji se vodi po istoj osnovi u kojem tužitelj nije inicirao nagodbu spor se okončava drugostupanjskom presudom na žalbu Distrikta. Za sklapanje sudskih nagodbi iniciranih od tužitelja odgovornost se delegira na gradonačelnika koji u tim predmetima daje suglasnost.

Izvjestan pomak u mirnom rješavanju sporova putem sudskih nagodbi pokrenulo je Pravobraniteljstvo Distrikta za parnične sporove naknade štete zbog ugriza pasa lotalica. U situaciji u kojoj se godinama ponavljaju sporovi naknade štete zbog ugriza pasa lotalica, sustavni propust nije riješen, nadležnost podijeljena, Pravobraniteljstvo je preuzelo inicijativu za smanjenje troškova po ovoj osnovi.

4.2 Analize izgubljenih sudskih sporova i poduzimane mjere, iznimka a ne pravilo

Odjeli i institucije Distrikta nemaju dokumentirane kritične analize vlastitih praksi rada s utvrđenim uzrocima i prijedlozima korektivnih mjera. Ovakve analize nisu pronađene čak i za neke kompleksnije predmete, kao ni za sporove koji se ponavljaju po istoj osnovi.

Bez dokumentiranih analiza poduzete su određene korektivne mjere za sprečavanje nastanka novih sporova po istoj osnovi, primjera radi Odjel za obrazovanje je inicirao Vladi Distrikta izmjenu sporne odluke o stipendiranju za studente koji imaju status absolventa, koja je i usvojena, a sve radi sprečavanja ponavljanja sudskih postupaka, ili primjera radi isti Odjel je kako bi spriječio nove sudske postupke po osnovi novčanih tražbina za komunalne usluge imenovao tijekom 2017. godine Povjerenstvo sa zadatkom spravljanja stanja dugovanja s davateljem usluga.

Provedene korektivne mjere za sporove novčanih tražbina po osnovi ugovora o stipendiranju se ipak mogu smatrati i zakašnjelim, jer nisu urađene na prvom od više sporova koji se ponavljaju po istoj osnovi. Kasno

pokrenute analize i poduzete mjere omogućile su ponavljanje sporova po istoj osnovi, ali su s druge strane pozitivne, jer su spriječile nastanak novih sporova od trenutka provedbe.

Dokumentirane analize i prijedloge korektivnih mjera za dvije skupine postupaka (radni sporovi za isplatu razlike plaća i doprinosa rukovodstvu Povjerenstva za papire od vrijednosti i naknade šteta zbog ugriza pasa lotalica) sastavilo je Pravobraniteljstvo. Prijedlozi korektivnih mjera nisu implementirani.

Kada Pravobraniteljstvo dostavi tužbeni zahtjev na izjašnjenje odjelu ili instituciji, odjel i institucija u pripremi odgovora raspolažu činjenicama i informacijama vezanim za spornu situaciju, ali ne vrše kritičke analiza vlastitih praksi rada s prijedlozima mjera za poboljšanje.

Izgubljeni predmeti su gotovo siguran pokazatelj postojanja pogreške i provedena analiza sudskog spora u ovim slučajevima mora rezultirati utvrđivanjem uzroka i prijedlozima korektivnih mjera. Mogući uzroci su slabosti uspostavljenih praksi rada, propisa koji ih uređuju ili odgovornost zaposlenih. Izostanak ovakvih analiza dovodi i do izostanka korektivnih mjera, što je omogućilo ponavljanje istih pogrešaka i novih sporova po istoj ili sličnoj osnovi.

Na temelju provedenih intervjua stječe se dojam da po pokretanju sudskog spora, odjeli i institucije delegiraju odgovornost za svoje propuste na Pravobraniteljstvo Distrikta i sudske odluke. U određenim predmetima tijekom provedbe intervjua istaknuto je da su sudska stajališta i sudske odluke pogrešne, zbog čega se ne prihvaća vlastita odgovornost i nalaze razlozi za neprovedbu analiza.

Navedena situacija generira nastanak novih sudskih sporova i dodatne troškove. Nepravodobne korekcije sustavnih pogreški i praksi rada u ponovljenim sudskim predmetima nepotrebno opterećuje kapacitete odjela, institucija, Pravobraniteljstva koje ih zastupa i sudova.

U reviziji je uočeno da se u pravilu na prvostupanjsku presudu koja je presuđena na štetu Distrikta ulaže žalba. S obzirom na duljinu odlučivanja u žalbenom postupku i financijskih implikacija koji nastaju (porast kamata i troškova postupka) smatramo da je nužna bolja suradnja Pravobraniteljstva i odjela i institucija i podizanje razine odgovornosti odjela i institucija u postupku odlučivanja o potrebi ulaganja žalbe sagledavajući pravne i financijske aspekte. Prije ulaganja žalbe, a osobito kod ponovljenih sporova po istoj osnovi potrebno je izvršiti kritičnu analizu.

Pored navedenog, u reviziji je utvrđeno da odjeli i institucije na koje su se sporovi odnosili nemaju arhivu izgubljenih sporova, kao i da Pravobraniteljstvo Distrikta nije u svim slučajevima odjelima i institucijama dostavilo pravomoćne presude ili da je u slučajevima podijeljene nadležnosti javnog poduzeća i Vlade Distrikta, na primjeru sporova po osnovi naknade štete zbog ugriza pasa lotalica, Pravobraniteljstvo bilo u nezavidnoj situaciji, te samo vršilo analizu i prijedloge korektivnih mjera u svojim izvješćima o radu.

4.3 Nepravodobnost mjera za smanjenje broja sudskih sporova i pripadajućih izdataka

Nedostatak analiza ili njihova kasna provedba doveli su do nepravodobnog poduzimanja mjera koje su omogućile ponavljanje sudskih sporova po istoj osnovi i stvorile dodatne izdatke za proračun Distrikta. Nepravodobno izvršenje sudskih presuda generiralo je i generira dodatne izdatke.

Kao što je već napomenuto, odjeli i institucije Distrikta su rijetko poduzimali pravodobne korektivne mjere usmjerene na uzroke sporova. U nekim slučajevima analize i korektivne mjere nisu ni poduzete.

Nepoduzimanje analiza i korektivnih mjera omogućilo je pokretanje velikog broja novih sudskih sporova, posebno iz radnih odnosa za isplatu razlika plaća i doprinosa, a što je doprinijelo i doprinijet će novom povećanju izdatka za sudske sporove. U promatranom razdoblju pokrenuto je ukupno 103 sudska spora po jednom ili više tužitelja, među kojima ima i ponovljenih sporova po istom tužitelju i osnovi, a okončano je nešto malo više od polovice i isplaćeno preko 1,3 milijuna KM iz proračuna Distrikta. U promatranom uzorku 9 radnih sporova dosuđen je isplaćen dug u iznosu od oko 300 tisuća KM dok je oko 30 tisuća KM plaćeno po osnovi sudskih troškova i nešto preko 80 tisuća za kamate. Prema izjavama dostupnih tužitelja najveću korist u njihovim predmetima imali su odvjetnici i sudski vještaci. Mirno rješavanje sporova po ovoj osnovi nije predlagano.

Nepravodobno izvršenje sudskih odluka, također, generira dodatne izdatke.

Sva plaćanja po izgubljenim sudskim presudama vrši Direkcija za financije na temelju zahtjeva za isplatu po pravomoćnim presudama dostavljenim od Pravobraniteljstva. Pravobraniteljstvo i Direkcija za financije nisu uspostavili prakse rada kojima bi se spriječila kašnjenja u ovršavanju sudskih presuda, što generira povećanje troškova zateznih kamata i pokretanje ovršnih postupaka s novim troškovima.

5. PREPORUKE

Odjeli i institucije Distrikta imaju utvrđene prakse rada koje im omogućuju postizanje ciljeva iz svojih nadležnosti. Provedba redovitih aktivnosti odjela i institucija po propisima i uspostavljenim praksama rada može dovesti do sporova, odnosno osporavanja određenih prava fizičkim i/ili pravnim osobama i koji u konačnici mogu završiti u parničnim postupcima pred nadležnim sudovima. Pokrenuti parnični postupci iziskuju vrijeme i novac i mogu ukazivati na postojanje sustavnih propusta, zakonsku nedorečenost ili pogrešno postupanje kada je tužba usmjerena protiv Distrikta, a izgubljeni sudski sporovi siguran su pokazatelj postojanja pogreške i mogućnost da se pogreška ispravi kako se ne bi ponavljala.

Ured za reviziju je proveo istraživanje s ciljem da utvrdi u kojoj mjeri su odjeli i institucije Distrikta učinkoviti u ispravljanju slabosti na koje ukazuju sudski procesi, a što će umanjiti broj sudskih sporova i pripadajućih izdataka.

Nalazi revizije ukazuju da odjeli i institucije Distrikta nisu dovoljno učinkoviti u ispravljanju slabosti, kako u procjeni rizika od nastanka sudskih sporova i provedbi preventivnih aktivnosti, tako i u analiziranju i provedbi korektivnih mjera po pokrenutim sporovima, ispravljanju pogrešnih praksi rada i sustavnih propusta po okončanim sporovima i pravodobnoj realizaciji sudskih presuda.

Sukladno uočenim slabostima u ovom poglavlju prezentiramo preporuke s ciljem povećanja učinkovitosti odjela i institucije i smanjenjem broja sudskih sporova i pripadajućih izdataka stavljanjem naglaska na rane analize spornih situacija, unaprjeđenje vlastitih praksi rada i preuzimanje odgovornosti za propuste na mjestu njihovog nastanka.

Preporuke koje dajemo ne traže sustavne promjene i mogu se u relativno kratkom vremenskom roku primijeniti.

Sukladno gore iznesenim, Ured za reviziju predlaže sljedeće preporuke za odjele i institucije Distrikta, Pravobraniteljstvo Distrikta i Direkciju za financije:

Preporuke za odjele i institucije Distrikta:

- Potrebno je provoditi analize rizika, utvrditi rizične oblasti u kojim se sporovi javljaju, kontinuirano ih pratiti, analizirati i poduzimati mjere na unaprjeđenju vlastitih praksi rada.

Odjeli i institucije Distrikta trebaju analizirati sve svoje segmente rada i utvrditi rizične oblasti koje generiraju sporne situacije. Rizične oblasti je nužno kontinuirano pratiti, kritički analizirati vlastite postupke i ukoliko se utvrde slabosti, poduzeti mjere usmjerene prema unaprjeđenju praksi rada i propisa te mjere usmjerene na odgovorne osobe. Poduzimanjem preventivnih mjera trebao bi se smanjiti broj spornih situacija i broj pokrenutih sudskih sporova.

- U opravdanim situacijama razmotriti mogućnost mirnog rješavanja sporova.

Odjeli i institucije Distrikta bi trebali analizirati sve svoje sporove, kritički sagledati vlastite prakse rada, te ukoliko se utvrde vlastiti propusti, potrebno je težiti mirnom rješavanju sporova. Također, u slučaju brojnih sporova po istoj osnovi u kojima ranije sudske presude nisu donesene u korist Distrikta, potrebno je razmotriti mogućnost mirnog rješavanja sporova. Mirno rješavanje sporova doprinosi smanjenju broja sudskih sporova i pripadajućih izdataka.

- Kod pokrenutih sporova, a posebno kod izgubljenih sporova, odjeli i institucije Distrikta bi trebali provoditi analize uzroka nastanka spora radi utvrđivanja eventualnih odgovornosti, loše ustanovljenih praksi rada ili sustavnih slabosti te utvrditi korektivne mjere za utvrđene slabosti. Ovakve analize potrebno je provesti kod tek pokrenutih sudskih sporova, a osobito u slučajevima kada se sudski sporovi ponavljaju i kada se isti gube.

Ukoliko odjeli i institucije Distrikta nisu uspjeli prevenirati nastanak spora, s ciljem unapređenja poslovanja i sprečavanja budućih ponavljanja sudskih sporova, po svakom pokrenutom sudskom postupku imaju mogućnost i trebali bi kritički analizirati sporne situacije i vlastite prakse te kreirati i primijeniti korektivne mjere. Analize i korektivne mjere po okončanju sudskih postupaka mogu biti zakašnjele s obzirom na duljinu trajanja.

Preporuke za odjele i institucije Distrikta u suradnji s Pravobraniteljstvom:

- Po okončanju prvostupanjskog postupka koji nije u korist Distrikta Pravobraniteljstvo s rukovodstvom odjela ili institucije bi trebalo da analizira potrebu ulaganja žalbe.

S obzirom na duljinu odlučivanja u žalbenom postupku i financijskih implikacija koji nastaju (porast kamata i troškova postupka) smatramo da je potrebna bolja suradnja Pravobraniteljstva i odjela i institucija i podizanje razine odgovornosti odjela i institucija u postupku odlučivanja o potrebi ulaganja žalbe sagledavajući pravne i financijske aspekte, a osobito u sudskim sporovima koji se po istoj osnovi ponavljaju.

Preporuka za Pravobraniteljstvo Distrikta:

- Odmah po prijemu pravomoćnih sudskih presuda Pravobraniteljstvo ih s nalogom za postupanje treba dostavljati Direkciji za financije i odjelima i institucijama Distrikta na koje se odnose, a radi njihove pravodobne realizacije i smanjenja dodatnih troškova.

Pravobraniteljstvo treba što ranije dostavljati Direkciji za financije pravomoćne presude uz zahtjev za isplatu, radi osiguranja pravodobnog izvršavanja sudskih presuda i izbjegavanja dodatnih troškova, a radi unapređenja analize i kreiranja i implementacije korektivnih mjera u odjelu ili instituciji na koju se odnosi. Kako bi se postigla veća učinkovitost Pravobraniteljstvo treba unaprijediti praksu pribavljanja računa od tužitelja i Direkciji ostavi razumno vrijeme unutar dobrovoljnog roka za isplatu po presudi. Pravobraniteljstvo treba unaprijediti suradnju s Direkcijom za financije u praćenju realizacije izgubljenih sudskih presuda s ciljem eliminacije ovršnih postupaka prisilne naplate.

Preporuka za Direkciju za financije Distrikta:

- Unaprijediti organizaciju načina praćenja i plaćanja po pravomoćnim sudskim presudama s ciljem bolje kontrole ovih izdataka, smanjenja izdataka po osnovi zatezних kamata i smanjenja rizika za nastanak ovršnih postupaka.

Direkcija za financije treba unaprijediti suradnju s Pravobraniteljstvom, unaprijediti prakse rada u realizaciji sudskih sporova i unaprijediti vlastite evidencije na način da se iz njih mogu dobiti informacije o strukturi izdataka za sudske sporove: po odgovornoj instituciji i po njihovoj osnovi (dug, kamata, izdatci parničnog postupka, drugi sudski izdatci, izdatci ovršnog postupka, izdatci nagodbe i sl.).

Tim za reviziju

Amra Ilić, član tima

Ivana Gavrić, vođa tima

PRILOZI

PRILOG BROJ 1: Zaprimljeni predmeti Pravobraniteljstva Distrikta u razdoblju 2012. - 2017. godina prema izvješćima o radu Pravobraniteljstva

Parnični predmeti	Zaprimljeno u 2012.	Tužena vrijednost 2012.	Zaprimljeno u 2013.	Tužena vrijednost 2013.	Zaprimljeno u 2014.	Tužena vrijednost 2014.	Zaprimljeno u 2015.	Tužena vrijednost 2015.	Zaprimljeno u 2016.	Tužena vrijednost 2016.	Zaprimljeno u 2017.	Tužena vrijednost 2017.	Ukupan broj zaprimljenih predmeta (2012.-2017.)	Ukupno tužena vrijednost (2012.-2017.)	Prosječan broj zaprimljenih predmeta po godini	Prosječna godišnja tužena vrijednost
Tužitelj Distrikt	177	7.286.750,41	215	2.350.563,21	229	22.487.042,31	138	808.922,77	168	2.944.254,61	194	2.357.790,52	1121	38.235.323,83	186,83	6.372.553,97
Tuženi Distrikt	102	9.538.903,53	145	58.226.212,97	142	13.460.597,31	125	4.086.236,06	129	12.806.228,57	129	2.537.930,43	772	100.656.108,87	128,67	16.776.018,15
Ukupno	279	16.825.653,94	360,00	60.576.776,18	371,00	35.947.639,62	263,00	4.895.158,83	297,00	15.750.483,18	323,00	4.895.720,95	1893	138.891.432,70	315,50	23.148.572,12

PRILOG BROJ 2: PREGLED ANALIZIRANIH PREDMETA

R. b.	Tužbeni zahtjev	Tužena vrijednost spora	Pravna osnova	Dosuđeni dug	Troškovi zateznih kamata	Troškovi parničnog postupka	Regresna tražbina	Ukupni izdatci sudskog spora
	1	2	3	4	5	6	7	8
1	S.B. i dr.i protiv Distrikta	23.800,00	isplata novčane tražbine (po osnovi ugovora o stipendiranju)	21.500,00	0,00	2.560,00	0,00	24.060,00
2	G.M. i dr. protiv Distrikta	2.400,00	isplata novčane tražbine (po osnovi ugovora o stipendiranju)	2.400,00	404,44	976,00	0,00	3.780,44
3	R. doo protiv Distrikta	312.387,09	isplata novčane tražbine (usluge čišćenja javnih objekata)	240.000,00	1.440,00	0,00	0,00	241.440,00
4	P.I. doo protiv Distrikta	114.074,00	isplata novčane tražbine (izvedeni građevinski radovi)	89.236,54	7.241,56	spor	0,00	96.478,10
5	M. B. protiv Distrikta	39.240,00	radni spor (isplata razlika plaća i doprinosa)	67.416,32	15.887,28	3.261,24	0,00	86.564,84
6	Lj. T. protiv Distrikta	29.631,00	radni spor (isplata razlika plaća i doprinosa)	85.148,16	29.440,64	3.900,00	0,00	118.488,80
7	B.M. protiv Distrikta	37.450,00	radni spor (isplata razlika plaća i doprinosa)	75.739,42	25.918,14	7.875,03	0,00	109.532,59
8	D.V. i drugi protiv Distrikta	9.614,88	radni spor (isplata razlika plaća i doprinosa)	11.472,10	4.264,13	1.237,50	0,00	16.973,73
9	I.M. i S.P. protiv Distrikta	5.097,98	radni spor (isplata razlika plaća i doprinosa)	4.852,10	1.945,98	1.034,50	0,00	7.832,58
10	J.S. i drugi protiv Distrikta	62.933,76	radni spor (isplata razlika plaća i doprinosa)	65.302,26	4.114,06	9.184,00	0,00	78.600,32
11	P.R.,Z.T. i I.G. protiv Distrikta	16.170,47	radni spor (isplata razlika plaća i doprinosa)	16.125,40	3.480,91	2.158,60	0,00	21.764,91
12	J.M. i B.M. protiv Distrikta	6.555,60	radni spor (isplata razlika plaća i doprinosa)	8.333,55	603,83	939,09	0,00	9.876,47
13	Lj.T. i V.G. protiv Distrikta	2.337,93	radni spor (isplata razlika plaća i doprinosa)	2.893,90	455,99	805,44	0,00	4.155,33
14	V.M. protiv Distrikta	700,00	naknada štete (psi lualice)	700,00	0,00	370,00	535,00	535,00
15	M.P. protiv Distrikta	5.850,00	naknada štete (psi lualice)	2.800,00	591,17	0,00	1.710,58	1.680,59
16	M.G. protiv Distrikta	7.500,00	naknada štete (psi lualice)	3.500,00	231,10	509,70	2.012,40	2.228,40
17	Z.B. protiv Distrikta	3.135,00	naknada štete (psi lualice)	2.012,00	143,50	575,00	1.365,25	1.365,25
18	I.I. protiv Distrikta	4.000,00	naknada štete (psi lualice)	3.700,00	325,43	1.050,00	2.537,70	2.537,73
19	R.R. protiv Distrikta	1.291,00	naknada štete (psi lualice)	650,71	61,62	510,67	611,50	611,50
20	JPK doo protiv Distrikta	25.832,22	novčana tražbina (komunalne usluge)	25.736,89	6.839,80	2.487,20	0,00	35.063,89
21	H doo protiv Distrikta	15.468,20	isplata novčane tražbine (izvedeni građevinski radovi)	15.468,20	12.754,29	2.700,00	0,00	30.922,49
	UKUPNO	725.469,13 KM		744.987,55 KM	116.143,87 KM	42.133,97 KM	8.772,43 KM	894.492,96 KM
		4/2		4/8	5/8	6/8	7/8	
		102,69%		83,29%	12,98%	4,71%	0,98%	100%

1. S. B. i drugi protiv Distrikta						
Broj tužitelja	18	Predmet Pravobraniteljstva broj:	P-30/16	od	29.1.2016.godine	
Pravna osnova:	Isplata novčane tražbine		Po osnovi ugovora o stipendiranju			
Spor okončan:	Sudskom nagodbom	broj	96 0 P 094973 16 P	od	30.9.2016.g	
Predmet Direkcije za financije	KUD	13980/16				
Kratki opis predmeta:						
<p>Tužitelji su kao stipendisti sa Distrikom (Odjel za obrazovanje Vlade Brčko distrikta BiH) kao davateljem stipendije potpisali ugovore o stipendiranju. Po završetku akademske 2014/2015. godine tužitelji su stekli status apsolvenata. Zaključkom Vlade Distrikta broj 02-000087/15 od 31.3.2015. godine obustavljena je isplata stipendija svim redovitim studentima koji imaju status apsolvenata od 1.1.2015. godine. Zaključkom Vlade ugovori nisu raskinuti, tužitelji su se usmeno obraćali nadležnim u Odjelu, nakon čega su podnijeli tužbu protiv Distrikta te pokrenuli parnični postupak.</p>						
Preventivne mjere:						
<p>Spor je okončan sudskom nagodbom, prema dokumentaciji na temelju dogovora na ročištu i na temelju ostvarene komunikacije s odvjetnikom tužitelja. Za sklapanje nagodbe Pravobraniteljstvo je tražilo i dobilo suglasnost gradonačelnika.</p>						
Za izjašnjenje na navode tužbe Pravobraniteljstvo je uputilo osim dopisa i urgenciju.						
Analize i korektivne mjere						
<p>Odjel nema arhivu sudskih sporova po osnovi izgubljenih sporova isplate novčanih tražbina prema ugovorima o stipendiranju.</p> <p>Nisu dokumentirane pisane analize.</p> <p>Poduzete korektivne mjere: tijekom 2017. godine, na prijedlog Odjela Vlada Distrikta je donijela Odluku o odobravanju isplate stipendija apsolvencijama, kako bi se spriječilo ponavljanje sudskih sporova po ovoj osnovi</p>						
Ovršenje:						
<p>U sudskoj nagodbi je naveden račun za plaćanje. 98 dana je bilo potrebno za plaćanje po sudskoj nagodbi (82 otvaranje naloga i 16 realizacija)</p>						

2. G. M. i drugi protiv Distrikta						
Broj tužitelja	4	Predmet Pravobraniteljstva broj:	P-104/16	od	29.1.2016. god.	
Pravna osnova:	Isplata novčane tražbine		Po osnovi ugovora o stipendiranju			
Spor okončan:	presudom Osnovnog suda BD	broj	96 0 Mal 094462 16 Mal	od	17.3.2017. g.	
	presudom Apelacijskog suda BD	broj	96 0 Mal 094462 17 Gž	od	21.8.2017. g.	
Predmet Direkcije za financije	KUD	8323/17				
Kratki opis predmeta:						
<p>Tužitelji su kao stipendisti s Distrikom (Odjel za obrazovanje Vlade Brčko distrikta BiH) kao davateljem stipendije potpisali ugovore o stipendiranju. Po završetku akademske 2014/2015. godine tužitelji su stekli status apsolvenata. Zaključkom Vlade Distrikta broj 02-000087/15 od 31.3.2015. godine obustavljena je isplata stipendija svim redovnim studentima koji imaju status apsolvenata od 1.1.2015. godine. Zaključkom Vlade ugovori nisu raskinuti, tužitelji su se usmeno obraćali nadležnim u Odjelu, nakon čega su podnijeli tužbu protiv Distrikta. Spor okončan sudskom presudom. Prvostupanjska presuda je izrečena u korist tužitelja, na šta je uložena žalba od Pravobraniteljstva, koja je drugostupanjskom presudom odbijena</p>						
Preventivne mjere:						
<p>Nema pisanih analiza, nema dokumentacije o pokušaju mirnog rješavanja spora. Pored navedenog, žalba uložena nakon već sklopljene sudske nagodbe po tužbi sa istom osnovom.</p>						
Analize i korektivne mjere						
<p>Odjel nema arhivu sudskih sporova po osnovi izgubljenih sporova isplate novčanih tražbina prema ugovorima o stipendiranju.</p>						

Nisu dokumentirane pisane analize.

Poduzete korektivne mjere: tijekom 2017. godine, na prijedlog Odjela Vlada Distrikta je donijela Odluku o odobravanju isplate stipendija apsolventima, kako bi se spriječilo ponavljanje sudskih sporova po ovoj osnovi.

Ovršenje:

U zahtjevu za plaćanje naveden je podatak da je rok za dobrovoljno plaćanje 15 dana od dana pravomoćnosti presude, ali nije naveden nadnevak pravomoćnosti. Pravobraniteljstvu je bilo potrebno 3 dana od prijama zahtjeva stranke da uputi Direkciji zahtjev za plaćanje. 14 dana je bilo potrebno za realizaciju zahtjeva za plaćanje od njegovog prijama (9 otvaranje naloga i 5 realizacija) uz napomenu na nalogu „nedostajuća sredstva“

3. R. d. o. o. protiv Distrikta

Broj tužitelja	1	Predmet Pravobraniteljstva broj:	P-231/14	od	3.11.2014. i podnesak od 17.12.2014.go d.
----------------	---	----------------------------------	----------	----	--

Pravna osnova: Isplata novčane tražbine Usluge čišćenja javnih objekata

Spor okončan:	Sudskom nagodbom	broj	96 0 P 080327 14 P	od	21.10.2015 . g.
---------------	------------------	------	--------------------	----	--------------------

Predmet Direkcije za financije KUD 11344/15

Kratki opis predmeta:

Tužitelj je radi naplate duga za izvršene, a neisplaćene usluge čišćenja i održavanja čistoće u objektima Vlade Distrikta – školskih objekata podnio tužbu protiv Distrikta (Odjel za obrazovanje). U očitovanju na tužbeni zahtjev, na temelju dokumentacije, Odjel za obrazovanje je iznio da je tužbeni zahtjev tužitelja neosnovan.

Preventivne mjere:

Spor je okončan sudskom nagodbom, prema dokumentaciji na temelju dogovora postignutog na sastanku predstavnika tužitelja i predstavnika Distrikta. Za sklapanje nagodbe Pravobraniteljstvo je tražilo i dobilo suglasnost gradonačelnika (po održanoj sjednici Vlade Distrikta)

Analize i korektivne mjere

Odjel nema arhivu izgubljenih sudskih sporova.

Nisu dokumentirane pisane analize.

Korektivne mjere: Prema izjavi odgovorne osobe, Odjel je uložio napore kako bi izmijenio tendersku dokumentaciju za usluge čišćenja, a kao se ne bi ponovio navedeni spor.

Ovršenje:

Rok za dobrovoljno plaćanje je 20 dana. U sudskoj nagodbi nije naveden račun za plaćanje, u predmetu nema zahtjeva tužitelja s računom za isplatu. 45 dana je bilo potrebno za plaćanje po sudskoj nagodbi (38 otvaranje naloga i 7 realizacija). Zbog kašnjenja u realizaciji nagodbe, plaćene su kamate za prekoračenje dobrovoljnog roka.

4. P. I. d. o. o. protiv Distrikta

Broj tužitelja	1	Predmet Pravobraniteljstva broj:	P-195/15	od	13.11.2015. god.
----------------	---	----------------------------------	----------	----	------------------

Pravna osnova: Isplata novčane tražbine Izvedeni radovi

Spor okončan:	presudom Osnovnog suda BD	broj	96 0 P 090389 15 P	od	19.4.2017. g.
---------------	---------------------------	------	--------------------	----	---------------

presudom Apelacijskog suda BD	broj	96 0 P 090389 17 Gž	od	14.11.2017. g.
-------------------------------	------	---------------------	----	----------------

Predmet Direkcije za financije KUD 10/18

Kratki opis predmeta:

<p>Tužitelj je na ime duga za radove izvedene po ugovoru i za izvedene dodatne radove koji nisu ugovoreni podnio tužbu protiv Distrikta. Prvostupanjska presuda je izrečena u korist tužitelja. Pravobraniteljstvo je od Odjela za komunalne poslove tražilo izjašnjenje na prvostupanjsku presudu kako bi se odlučilo o potrebi ulaganja žalbe. Odjel je odluku o potrebi ulaganja žalbe delegiralo Pravobraniteljstvu. Nakon uložene žalbe i Pravobraniteljstva i tužitelja, drugostupanjskom presudom žalba Distrikta je djelomično usvojena po pitanju nadnevka od kojeg se računa obračun zateznih kamata (obračun kamata se smanjio za 911 dana), dok se po pitanju naknade troškova koje Distrikt treba uplatiti tužitelju postupak vratio prvostupanjskom sudu na ponovno odlučivanje.</p>
<p>Preventivne mjere: Za naknadne radove Odjel je pokrenuo pregovarački postupak, ali izvođač radova nije htio pregovarati – pretpostavka Odjela je da je izvođač bio nezadovoljan procjenama količina i cijena koje je definirao Odjel za komunalne poslove. Spor se nije pokušao riješiti sudskom nagodbom.</p>
<p>Analize i korektivne mjere Odjel nema arhivu izgubljenih sudskih sporova. Nisu dokumentirane pisane analize. Prema izjavi odgovorne osobe, Odjel u slučaju ponavljanja slične situacije (opisne kao „nekorektno i neposlovno ponašanje izvođača radova“) nema utvrđene preventivne mehanizme.</p>
<p>Ovršenje: U zahtjevu za plaćanje naveden je podatak da je rok za dobrovoljno plaćanje 30 dana od dana pravomoćnosti prvostupanjske presude, ali nije naveden nadnevak pravomoćnosti. U predmetu nema zahtjeva tužitelja sa računom za isplatu. 7 dana je bilo potrebno za plaćanje po sudskoj nagodbi (4 otvaranje naloga i 3 realizacija).</p>

5.	M. B. protiv Distrikta					
Broj tužitelja	1	Predmet Pravobraniteljstva broj:	P-176/14	od	28.8.2014. god.	
Pravna osnova:	Radni spor	Isplata razlika plaća i doprinosa - dio neisplaćenih plaća				
Spor okončan:	presudom Osnovnog suda BD	broj	96 0 P 079770 14 P	od	8.10.2015. g.	
	presudom Apelacijskog suda BD	broj	96 0 P 079770 16 Gž	od	6.5.2016. g.	
Predmet Direkcije za financije	KUD	4997/16				
<p>Kratki opis predmeta: Tužitelj je na ime dijela neisplaćenih plaća i doprinosa, kao rukovoditelj Povjerenstva za papire od vrijednosti, podnio tužbu protiv Distrikta. Plaće rukovoditelja Povjerenstva određene su Zakonom o papirima od vrijednosti, a od 2010. godine odobravane su u Proračunu Distrikta i isplaćivane sukladno Pismu supervizora za Distrikt (u nižem iznosu). Smatrajući se oštećenim, tužitelj je pokrenuo spor protiv Distrikta. Prvostupanjskom presudom odbijen je tužbeni zahtjev, dok je u drugostupanjskom postupku Sud odlučio u korist tužitelja.</p>						
<p>Preventivne mjere: Nema pisane dokumentacije o pokušajima rješavanja spora mirnim putem</p>						
<p>Analize i korektivne mjere Povjerenstvo ima arhivu izgubljenih sudskih sporova, s obzirom da je sporove protiv Distrikta pokrenulo rukovodstvo Povjerenstva. Pisanu analizu s prijedlozima korektivnih mjera izvršilo je Pravobraniteljstvo i dostavilo Skupštini, gradonačelniku i Povjerenstvu za papire od vrijednosti Distrikta. Tužbom je obuhvaćeno razdoblje srpanj 2011. – prosinac 2014. Od 2016. godine plaće se isplaćuju sukladno presudama, a na temelju važećeg Zakona o papirima od vrijednosti. Za sporno razdoblje siječanj 2015. – prosinac 2015. pokrenut je novi sudski spor.</p>						

Ovršenje:

U zahtjevu za plaćanje nije naveden rok za dobrovoljno plaćanje. Po primljenom zahtjevu tužitelja sa računom za isplatu, Pravobraniteljstvo je uputilo Direkciji zahtjev u roku od 3 dana. 14 dana je bilo potrebno za plaćanje po sudskoj nagodbi (9 otvaranje naloga i 5 realizacija).

6. Lj. T. protiv Distrikta						
Broj tužitelja	1	Predmet Pravobraniteljstva broj:	P-56/13	od	26.2.2013. god.	
Pravna osnova:	Radni spor		Isplata razlika plaća i doprinosa- dio neisplaćenih plaća			
Spor okončan:	presudom Osnovnog suda BD	broj	96 0 Rs 057202 13 Rs	od	22.7.2015. g.	
	presudom Apelacijskog suda BD	broj	96 0 Rs 057202 15 Rsž	od	18.2.2016.g.	
Predmet Direkcije za financije		KUD	4997/16			
Kratki opis predmeta: Tužitelj je na ime dijela neisplaćenih plaća i doprinosa, kao jedan od rukovoditelja Povjerenstva za papire od vrijednosti, podnio tužbu protiv Distrikta. Plaće rukovoditelja Povjerenstva određene su Zakonom o papirima od vrijednosti, a od 2010. godine odobravane su u Proračunu Distrikta i isplaćivane sukladno Pismu supervizora za Distrikt (u nižem iznosu). Smatrajući se oštećenim, tužitelj je pokrenuo spor protiv Distrikta. Prvostupanjskom presudom odbijen je tužbeni zahtjev, dok je u drugostupanjskom postupku Sud odlučio u korist tužitelja.						
Preventivne mjere: Nema pisane dokumentacije o pokušajima rješavanja spora mirnim putem .						
Analize i korektivne mjere Povjerenstvo ima arhivu izgubljenih sudskih sporova, s obzirom da je sporove protiv Distrikta pokrenulo rukovodstvo Povjerenstva. Pisanu analizu s prijedlozima korektivnih mjera izvršilo je Pravobraniteljstvo i dostavilo Skupštini, gradonačelniku i Povjerenstvu za papire od vrijednosti Distrikta. Tužbom je obuhvaćeno razdoblje siječanj 2010. – svibanj 2015. godine						
Ovršenje: U zahtjevu za plaćanje nije naveden rok za dobrovoljno plaćanje. Po primljenom zahtjevu tužitelja s računom za isplatu, Pravobraniteljstvo je uputilo Direkciji zahtjev u roku od 2 dana. 95 dana je bilo potrebno za plaćanje po sudskoj nagodbi (90 otvaranje naloga i 5 realizacija).						

7. B. M. protiv Distrikta						
Broj tužitelja	1	Predmet Pravobraniteljstva broj:	P-55/13	od	26.2.2013.god.	
Pravna osnova:	Radni spor		Isplata razlika plaća i doprinosa- dio neisplaćenih plaća			
Spor okončan:	presudom Osnovnog suda BD	broj	96 0 Rs 053749 12 Rs	od	2.10.2014.g	
	presudom Apelacijskog suda BD	broj	96 0 Rs 053749 15 Rsž	od	26.2.2015.g.	
	presudom Apelacijskog suda BD po reviziji	broj	96 0 Rs 053749 15 Rev	od	28.1.2016.g.	
Predmet Direkcije za financije		KUD	4999/16			
Kratki opis predmeta: Tužitelj je na ime dijela neisplaćenih plaća i doprinosa, kao jedan od rukovoditelja Povjerenstva za papire od vrijednosti, podnio tužbu protiv Distrikta. Plaće rukovoditelja Povjerenstva određene su Zakonom o papirima od vrijednosti, a od 2010. godine odobravane su u proračunu Distrikta i isplaćivane sukladno Pismu supervizora za Distrikt (u nižem iznosu). Smatrajući se oštećenim, tužitelj je pokrenuo spor protiv Distrikta. Prvostupanjskom presudom presuđeno je u korist Distrikta, Pravobraniteljstvo ulaže žalbu koja se u						

drugostupanjskom postupku usvaja, na što tužitelj koristi izvanredni pravni lijek i u postupku revizije na drugostupanjski postupak Sud odlučio u korist tužitelja.
Preventivne mjere: Nema pisane dokumentacije o pokušajima rješavanja spora mirnim putem.
Analize i korektivne mjere Povjerenstvo ima arhivu izgubljenih sudskih sporova, obzirom da je sporove protiv Distrikta pokrenulo rukovodstvo Povjerenstva. Pisanu analizu s prijedlozima korektivnih mjera izvršilo je Pravobraniteljstvo i dostavilo Skupštini, gradonačelniku i Povjerenstvu za papire od vrijednosti Distrikta. Tužbom je obuhvaćeno razdoblje siječanj 2010. – prosinac 2013. godine. Za sporno razdoblje siječanj 2014. – prosinac 2015. pokrenut je novi sudski spor koji je u Pravobraniteljstvu zaprimljen 9. 1. 2017. godine pod brojem: P-2/17. Prvostupanjski postupak je riješen presudom Osnovnog suda broj: 96 0 P 101288 16 P od 1.2.2018. godine u korist tužitelja. Na izrečenu presudu, Pravobraniteljstvo je uložilo žalbu čije rješavanje nije okončano do kraja revizije.
Ovršenje: U zahtjevu za plaćanje je naveden rok od 30 dana od prijama presude za dobrovoljno plaćanje (prijemni štambilj glasi na 18.2.2016., te je dobrovoljni rok za plaćanje 19.3.2016. g.). Po primljenom zahtjevu tužitelja s računom za isplatu, Pravobraniteljstvo je uputilo Direkciji zahtjev u roku od 5 dana. 110 dana je bilo potrebno za plaćanje po sudskoj nagodbi (105 otvaranje naloga i 5 realizacija). Presuda je izvršena 87 dana po isteku dobrovoljnog roka za plaćanje. Tužitelj je, zbog kašnjenja u plaćanju, podnio sudu prijedlog za dozvolu ovršenja na koji je sud izdao rješenje broj 96 0 I 097261 16 I od 17.10.2017. g. Pravobraniteljstvo je uložilo prigovor, jer je tijekom provedbe postupka Distrikt dobrovoljno ispunio novčanu obvezu. Konačni ishod postupka je rješenje Suda broj: 96 0 I 097261 18 Gž od 25.5.2018. g. po kojem Distrikt treba isplatiti tužitelju, odn. tražitelju ovrhe sudske troškove. Isplata nije okončana tijekom prikupljanja podataka (20.6.2018.)

8.	D. V. i drugi protiv Distrikta					
Broj tužitelja	2	Predmet Pravobraniteljstva broj:	P-63/13	od	1.3.2013.god.	
Pravna osnova:	Radni spor		Isplata razlika plaća i doprinosa			
Spor okončan:	presudom Osnovnog suda BD	broj	96 0 Rs 058048 13 Rs	od	16.1.2015.g	
	presudom Apelacijskog suda BD	broj	96 0 Rs 058048 15 Rsž	od	14.10.2015.g.	
	presudom Apelacijskog suda BD po reviziji	broj	96 0 Rs 058048 16 Rev	od	2.3.2016.g.	
Predmet Direkcije za financije	KUD	1816/16				
Kratki opis predmeta: Tužitelji su na ime razlike u plaći i MIO doprinosa, kao zaposlenici Vlade Distrikta, Odjela za obrazovanje, JU Vrtić i zabavište „Naša djeca“ između platnog razreda VII1 i VII6, podnijeli tužbu protiv Distrikta za razdoblje 2010.-2011. godina do odlaska u mirovinu, pozivajući se na načelo zabrane diskriminacije po osnovi Zakona o državnoj službi u tijelima uprave Distrikta. Prvostupanjskom presudom prihvaćen je tužbeni zahtjev, Pravobraniteljstvo je uložilo žalbu na presudu, u drugostupanjskom postupku žalba Distrikta je odbijena, uložena je izvanredni pravni lijek - revizija postupka, koja je odbačena kao nedopuštena.						
Preventivne mjere: Nema pisane dokumentacije o pokušajima rješavanja spora mirnim putem.						
Analize i korektivne mjere Odjel nema arhivu izgubljenih sudskih sporova po ovoj osnovi. Nema podataka o pisanoj analizi s prijedlozima korektivnih mjera.						

Ovršenje:

U zahtjevu za plaćanje naveden rok od 8 dana za plaćanje. Po primljenom zahtjevu tužitelja s računom za isplatu, Pravobraniteljstvo je uputilo Direkciji zahtjev u roku od 27 dana. 65 dana je bilo potrebno za plaćanje po sudskoj nagodbi (58 otvaranje naloga i 7 realizacija).

PIO doprinosi su uplaćeni kumulativno, jednokratnom uplatom, te prema intervjuu s odgovornim osobama u Direkciji ovakve uplate, bez dodatne dokumentacije ne omogućavaju analitičku razradu i razgraničenje, te nisu uključene u radni staž zaposlenika, odnosno ne uvećavaju osnovicu za MIO.

9. I.M. i S.P. i drugi protiv Distrikta

Broj tužitelja	2	Predmet Pravobraniteljstva broj:	P-195/13	od	29.8.2013.god.
----------------	---	----------------------------------	----------	----	----------------

Pravna osnova:	Radni spor	Isplata razlika plaća i doprinosa
----------------	------------	-----------------------------------

Spor okončan:	presudom Osnovnog suda BD	broj	96 0 P 067331 13 P	od	6.10.2014.g
	presudom Apelacijskog suda BD	broj	96 0 P 067331 13 Gž	od	6.2.2015.g.

Predmet Direkcije za financije	KUD	1029/15
--------------------------------	-----	---------

Kratki opis predmeta:

Tužitelji su na ime razlike u plaći i MIO doprinosa, kao zaposlenici Vlade Distrikta, Odjela za obrazovanje, JU Druga osnovna škola između platnog razreda VII1 i VII6, podnijeli tužbu protiv Distrikta za razdoblje 2010.-2011.godina do odlaska u mirovinu, pozivajući se na načelo zabrane diskriminacije po osnovi Zakona o državnoj službi u tijelima uprave Distrikta. Prvostupanjskom presudom prihvaćen je tužbeni zahtjev, Pravobraniteljstvo je uložilo žalbu na presudu, u drugostupanjskom postupku žalba Distrikta je odbijena.

Preventivne mjere:

Nema pisane dokumentacije o pokušajima rješavanja spora mirnim putem

Analize i korektivne mjere

Odjel nema arhivu izgubljenih sudskih sporova po ovoj osnovi.

Nema podataka o pisanoj analizi s prijedlozima korektivnih mjera.

Ovršenje:

U zahtjevu za plaćanje naveden rok od 8 dana za plaćanje. Po primljenom zahtjevu tužitelja sa računom za isplatu, Pravobraniteljstvo je uputilo Direkciji zahtjev u roku od 2 dana. 6 dana je bilo potrebno za plaćanje po sudskoj nagodbi (4 otvaranje naloga i 2 realizacija).

10. J. S. i drugi protiv Distrikta

Broj tužitelja	8	Predmet Pravobraniteljstva broj:	P-60/13	od	27.2.2013.god.
----------------	---	----------------------------------	---------	----	----------------

Pravna osnova:	Radni spor	Isplata razlika plaća i doprinosa
----------------	------------	-----------------------------------

Spor okončan:	presudom Osnovnog suda BD	broj	96 0 Rs 057982 13 Rs	od	7.3.2014.g
	presudom Apelacijskog suda BD	broj	96 0 Rs 057982 14 Rsž	od	6.8.2014.g.
	presudom Apelacijskog suda BD po reviziji	broj	96 0 Rs 057982 14 Rev	od	10.2.2015.g.

Predmet Direkcije za financije	KUD	8581/14
--------------------------------	-----	---------

Kratki opis predmeta:

Tužitelji su na ime razlike u plaći i MIO doprinosa, kao zaposlenici Vlade Distrikta, Odjela za obrazovanje, između platnog razreda VII1 i VII6, podnijeli tužbu protiv Distrikta za razdoblje 1.2.2010. - 31.7.2013. godina, pozivajući se na načelo zabrane diskriminacije po osnovi Zakona o državnoj službi u tijelima uprave Distrikta. Prvostupanjskom presudom prihvaćen je tužbeni zahtjev, Pravobraniteljstvo je uložilo žalbu na presudu, u drugostupanjskom postupku žalba Distrikta je odbijena, uložena je revizija postupka, koja je odbačena kao nedopuštena.

Preventivne mjere: Nema pisane dokumentacije o pokušajima rješavanja spora mirnim putem
Analize i korektivne mjere Odjel nema arhivu izgubljenih sudskih sporova po ovoj osnovi. Nema podataka o pisanoj analizi s prijedlozima korektivnih mjera.
Izvršenje: U zahtjevu za plaćanje naveden rok od 8 dana za plaćanje. Po primljenom zahtjevu tužitelja s računom za isplatu, Pravobraniteljstvo je uputilo Direkciji zahtjev u roku od 19 dana. 6 dana je bilo potrebno za plaćanje po sudskoj nagodbi (2 otvaranje naloga i 4 realizacija).

11.	P. R., Z. T. i I. G. protiv Distrikta					
Broj tužitelja	3	Predmet Pravobraniteljstva broj:	P-45/14	od	28.2.2014.god.	
Pravna osnova:	Radni spor		Isplata razlika plaća i doprinosa			
Spor okončan:	presudom Osnovnog suda BD	broj	96 0 Rs 076370 14 Rs	od	28.1.2015.g	
	presudom Apelacijskog suda BD	broj	96 0 Rs 076370 15 Rsž	od	7.7.2015.g.	
Predmet Direkcije za financije	KUD	11341/15				
Kratki opis predmeta: Tužitelji su na ime razlike u plaći i MIO doprinosa, kao zaposlenici Vlade Distrikta, Odjela za obrazovanje, između platnog razreda VII1 i VII6, podnijeli tužbu protiv Distrikta za razdoblje 17.3.2013. - 31.8.2014., 1.2.2011.-30.11. 2013., odnosno 1.2.2011.-30.7. 2013. godine (pozivajući se na načelo zabrane diskriminacije po osnovi Zakona o državnoj službi u tijelima uprave Distrikta). Prvostupanjskom presudom prihvaćen je tužbeni zahtjev, Pravobraniteljstvo je uložilo žalbu na presudu, u drugostupanjskom postupku žalba Distrikta je djelomično usvojena u dijelu smanjenja sudskih troškova za ukupno 407,40 KM.						
Preventivne mjere: Nema pisane dokumentacije o pokušajima rješavanja spora mirnim putem.						
Analize i korektivne mjere Odjel nema arhivu izgubljenih sudskih sporova po ovoj osnovi. Nema podataka o pisanoj analizi s prijedlozima korektivnih mjera.						
Ovršenje: U zahtjevu za plaćanje nije naveden rok za plaćanje. Po primljenom zahtjevu tužitelja s računom za isplatu, Pravobraniteljstvo je uputilo Direkciji zahtjev u roku od 8 dana. 136 dana je bilo potrebno za plaćanje po sudskoj nagodbi (129 otvaranje naloga i 7 realizacija).						

12.	J. M. i B .M. protiv Distrikta					
Broj tužitelja	2	Predmet Pravobraniteljstva broj:	P-246/14	od	17.11.2014.god.	
Pravna osnova:	Radni spor		Isplata razlika plaća i doprinosa			
Spor okončan:	presudom Osnovnog suda BD	broj	96 0 P 083641 14 P	od	22.9.2015.g	
	presudom Apelacijskog suda BD	broj	96 0 P 083641 15 Gž	od	16.12.2015.g.	
Predmet Direkcije za financije	KUD	1811/16				
Kratki opis predmeta: Tužitelji su na ime razlike u plaći i MIO doprinosa, kao zaposlenici Vlade Distrikta, Odjela za obrazovanje, između platnog razreda VII1 i VII6, podnijeli tužbu protiv Distrikta za razdoblje 1.10.2013.-20.4.2015., odnosno 1.8.2013.-30.4. 2015. godine (pozivajući se na načelo zabrane diskriminacije po osnovi Zakona o državnoj službi u tijelima uprave Distrikta). Prvostupanjskom presudom prihvaćen je tužbeni zahtjev, Pravobraniteljstvo je uložilo žalbu na presudu, u drugostupanjskom postupku žalba Distrikta je djelomično						

usvojena u dijelu smanjenja duga zbog zastare tražbine za ukupno 717,97 KM i troškova postupka za 103,62 KM.
Preventivne mjere: Nema pisane dokumentacije o pokušajima rješavanja spora mirnim putem.
Analize i korektivne mjere Odjel nema arhivu izgubljenih sudskih sporova po ovoj osnovi. Nema podataka o pisanoj analizi sa prijedlozima korektivnih mjera.
Ovršenje: U zahtjevu za plaćanje naveden rok od 8 dana za plaćanje. Po primljenom zahtjevu tužitelja sa računom za isplatu, Pravobraniteljstvo je uputilo Direkciji zahtjev u roku od 1 dana. 65 dana je bilo potrebno za plaćanje po sudskoj nagodbi (58 otvaranje naloga i 7 realizacija).
Napomena: Tužiteljica B. M. vodila je ponovljeni spor, ista se nalazi i u predmetu pod r. b. 10

13.	J. M. i B. M. protiv Distrikta					
Broj tužitelja	2	Predmet Pravobraniteljstva broj:	P-9/15	od	9.1.2015.god.	
Pravna osnova:	Radni spor		Isplata razlika plaća i doprinosa			
Spor okončan:	presudom Osnovnog suda BD	broj	96 0 Rs 084926 14 Rs	od	26.8.2015.g	
	presudom Apelacijskog suda BD	broj	96 0 Rs 084926 15 Rsž	od	25.5.2016.g.	
Predmet Direkcije za financije	KUD	1811/16				
Kratki opis predmeta: Tužitelji su na ime razlike u plaći i MIO doprinosa, kao zaposlenici Vlade Distrikta, Odjela za obrazovanje, između platnog razreda VII1 i VII6, podnijeli tužbu protiv Distrikta za razdoblje 1.10.2013.-8.2.2014., odnosno 1.4.2014.-13.11.2014. godine, pozivajući se na načelo zabrane diskriminacije po osnovi Zakona o državnoj službi u tijelima uprave Distrikta. Prvostupanjskom presudom prihvaćen je tužbeni zahtjev, Pravobraniteljstvo je uložilo žalbu na presudu, u drugostupanjskom postupku žalba Distrikta je odbijena.						
Preventivne mjere: Nema pisane dokumentacije o pokušajima rješavanja spora mirnim putem.						
Analize i korektivne mjere Odjel nema arhivu izgubljenih sudskih sporova po ovoj osnovi. Nema podataka o pisanoj analizi s prijedlozima korektivnih mjera.						
Ovršenje: U zahtjevu za plaćanje nije naveden rok za plaćanje. Po primljenom zahtjevu tužitelja s računom za isplatu, Pravobraniteljstvo je uputilo Direkciji zahtjev u roku od 11 dana. 29 dana je bilo potrebno za plaćanje po sudskoj nagodbi (19 otvaranje naloga i 10 realizacija).						

14.	V. M. protiv Distrikta					
Broj tužitelja	1	Predmet Pravobraniteljstva broj:	P-1/17	od	4.1.2017.god.	
Pravna osnova:	Naknada štete		Psi lualice			
Spor okončan:	Sudska nagodba	broj	96 0 Mal 100152 16 P	od	31.5.2017.g	
Predmet Direkcije za financije	KUD	5582/17				
Kratki opis predmeta: Tužitelj je podnio tužbu protiv Distrikta jer je zbog napada psa lualice zadobio laku tjelesnu ozljedu i pretrpio strah.						
Preventivne mjere: Spor je okončan sudskom nagodbom.						
Analize i korektivne mjere Pisane analize s prijedlozima korektivnih mjera vrši Pravobraniteljstvo u okviru godišnjih izvješća o radu.						

Ovršenje: U zahtjevu za plaćanje nije naveden rok za plaćanje. Po primljenom zahtjevu tužitelja s računom za isplatu, Pravobraniteljstvo je uputilo Direkciji zahtjev u roku od 3 dana. 10 dana je bilo potrebno za plaćanje po sudskoj nagodbi (6 otvaranje naloga i 4 realizacija).
Regresna tražbina polovice ukupnih troškova (dug, sudski troškovi, kamata): Tražena dobrovoljna isplata polovice troškova od JP Komunalnog koja je realizirana u roku od 7 dana.

15.	M. P. protiv Distrikta					
Broj tužitelja	1	Predmet Pravobraniteljstva broj:	P-44/14	od	28.2.2014.god.	
Pravna osnova:	Naknada štete			Psi lualice		
Spor okončan:	presudom Osnovnog suda BD	broj	96 0 Mal 076236 14 P	od	29.1.2015.g	
	presudom Apelacijskog suda BD	broj	96 0 P 076236 15 Gž	od	23.9.2015.g.	
Predmet Direkcije za financije	KUD	12415/15				
Kratki opis predmeta: Tužitelj je podnio tužbu protiv Distrikta jer je zbog napada pasa lualica na stado ovaca pretrpio štetu. Prvostupanjskom presudom odlučeno je da Distrikt plati dug i zatezne kamate, dok svaka strana snosi troškove postupka. Tuženi i tužitelj podnijeli žalbe. Drugostupanjskom presudom su žalbe odbijene.						
Preventivne mjere: Nema pisane dokumentacije o pokušajima rješavanja spora mirnim putem						
Analize i korektivne mjere Pisane analize s prijedlozima korektivnih mjera vrši Pravobraniteljstvo u okviru godišnjih izvješća o radu.						
Ovršenje: U zahtjevu za plaćanje nije naveden rok za plaćanje. Po primljenom zahtjevu tužitelja s računom za isplatu, Pravobraniteljstvo je uputilo Direkciji zahtjev u roku od 1 dana. 74 dana je bilo potrebno za plaćanje po sudskoj nagodbi (64 otvaranje naloga i 10 realizacija).						
Regresna tražbina polovice ukupnih troškova (dug, sudski troškovi, kamata): Tužba Pravobraniteljstva broj P-48/16 od 19.2.2016. godine okončana Prvostupanjskom presudom broj 96 0 Mal 095647 16 Mal od 29.11.2016. godine u korist Distrikta i realizirano 17.3. odnosno 3.4.2017. godine						

16.	M. G. protiv Distrikta					
Broj tužitelja	1	Predmet Pravobraniteljstva broj:	P-51/14	od	5.3.2014.god.	
Pravna osnova:	Naknada štete			Psi lualice		
Spor okončan:	presudom Osnovnog suda BD	broj	96 0 P 076656 14 P	od	23.6.2015.g	
	presudom Apelacijskog suda BD	broj	96 0 P 076656 15 Gž	od	21.10.2015.g.	
Predmet Direkcije za financije	KUD	12422/15				
Kratki opis predmeta: Tužitelj je podnio tužbu protiv Distrikta jer je zbog napada psa lualice zadobio laku tjelesnu ozljedu i fizičke bolove, umanjene životne aktivnosti i pretrpio strah. Prvostupanjska presuda dosuđena na štetu Distrikta, Pravobraniteljstvo uložilo žalbu. Drugostupanjskom presudom žalba odbijena.						
Preventivne mjere: Nema pisane dokumentacije o pokušajima rješavanja spora mirnim putem						
Analize i korektivne mjere Pisane analize sa prijedlozima korektivnih mjera vrši Pravobraniteljstvo u okviru godišnjih izvješća o radu.						

Ovršenje: U zahtjevu za plaćanje nije naveden rok za plaćanje. Po primljenom zahtjevu tužitelja sa računom za isplatu, Pravobraniteljstvo je uputilo Direkciji zahtjev u roku od 4 dana. 42 dana je bilo potrebno za plaćanje po sudskoj nagodbi (31 otvaranje naloga i 11 realizacija).
Regresna tražbina polovice ukupnih troškova (dug, sudski troškovi, kamata): Tužba Pravobraniteljstva broj P-69/16 od 29.2.2016. godine okončana Prvostupanjskom presudom broj 96 0 Mal 095958 16 Mal od 17.11.2016.godine u korist Distrikta, žalba tuženog, drugostupanjskom presudom odbijena broj: 96 0 Mal 095958 17 Gž od 17. 3. 2017 i realizirano 31.3.2017. godine

17. Z. B. protiv Distrikta					
Broj tužitelja	1	Predmet Pravobraniteljstva broj:	P-99/15	od	25.5.2015.god.
Pravna osnova:	Naknada štete		Psi lualice		
Spor okončan:	presudom Osnovnog suda BD	broj	96 0 P 088221 15 P	od	5.11.2015.g
	presudom Apelacijskog suda BD	broj	96 0 P 088221 16 Gž	od	13.5.2016.g.
Predmet Direkcije za financije	KUD	5478/16			
Kratki opis predmeta: Tužitelj je podnio tužbu protiv Distrikta jer je zbog napada pasa lualica na stado ovaca pretrpio štetu. Prvostupanjska presuda dosuđena na štetu Distrikta, Pravobraniteljstvo uložilo žalbu. Drugostupanjskom presudom žalba odbijena.					
Preventivne mjere: Nema pisane dokumentacije o pokušajima rješavanja spora mirnim putem.					
Analize i korektivne mjere Pisane analize sa prijedlozima korektivnih mjera vrši Pravobraniteljstvo u okviru godišnjih izvješća o radu.					
Izvršenje: U zahtjevu za plaćanje naveden je podatak da je rok za dobrovoljno plaćanje 30 dana od dana pravomoćnosti prvostupanjske presude, ali nije naveden nadnevak pravomoćnosti. Po primljenom zahtjevu tužitelja sa računom za isplatu, Pravobraniteljstvo je uputilo Direkciji zahtjev u roku od 1 dana. 22 dana je bilo potrebno za plaćanje po sudskoj nagodbi (12 otvaranje naloga i 10 realizacija).					
Regresna tražbina polovice ukupnih troškova (dug, sudski troškovi, kamata): Tužba Pravobraniteljstva broj P-225/16 od 6.10.2016. godine okončana Prvostupanjskom presudom broj 96 0 Mal 099908 16 Mal od 21.2.2017. godine u korist Distrikta i realizirano 21.4.2017. godine					

18. I. I. protiv Distrikta					
Broj tužitelja	1	Predmet Pravobraniteljstva broj:	P-274/12	od	13.12.2012.god.
Pravna osnova:	Naknada štete		Psi lualice		
Spor okončan:	presudom Osnovnog suda BD	broj	96 0 P 052935 12 P	od	5.9.2013.g
	presudom Apelacijskog suda BD	broj	96 0 P 052935 13 Gž	od	27.2.2014.g.
Predmet Direkcije za financije	KUD	6278/14			
Kratki opis predmeta: Tužitelj je podnio tužbu protiv Distrikta jer je zbog napada psa lualica pretrpio fizičke bolove i strah. Prvostupanjska presuda dosuđena na štetu Distrikta, Pravobraniteljstvo uložilo žalbu. Drugostupanjskom presudom žalba odbijena.					
Preventivne mjere: Nema pisane dokumentacije o pokušajima rješavanja spora mirnim putem.					
Analize i korektivne mjere					

Pisane analize s prijedlozima korektivnih mjera vrši Pravobraniteljstvo u okviru godišnjih izvješća o radu.
Ovršenje: U zahtjevu za plaćanje naveden je rok od 8 dana za plaćanje. Po primljenom zahtjevu tužitelja s računom za isplatu, Pravobraniteljstvo je uputilo Direkciji zahtjev u roku od 4 dana. 93 dana je bilo potrebno za plaćanje po sudskoj nagodbi (91 otvaranje naloga i 2 realizacija) uz napomenu da su sredstva nedostajuća.
Regresna tražbina polovice ukupnih troškova (dug, sudski troškovi, kamata): Tužba Pravobraniteljstva broj P-228/14 od 29.10.2014. godine okončana Prvostupanjskom presudom broj 96 0 Mal 083114 14 Mal od 27.14.2015.godine u korist Distrikta, na koju je tuženi uložio žalbu i ista je odbijena drugostupanjskom presudom (broj 96 0 Mal 083114 15 Gž od 21.1.2016.godine) i realizirano 7.3.2016. godine

19.	R. R. protiv Distrikta					
Broj tužitelja	1	Predmet Pravobraniteljstva broj:	P-48/15	od	11.3.2015.god.	
Pravna osnova:	Naknada štete		Psi lualice			
Spor okončan:	presudom Osnovnog suda BD	broj	96 0 P 086939 15 P	od	26.4.2016.g	
	presudom Apelacijskog suda BD	broj	96 0 P 086939 16 Gž	od	14.10.2016.g.	
Predmet Direkcije za financije	KUD	68/17				
Kratki opis predmeta: Tužitelj je podnio tužbu protiv Distrikta jer je zbog napada pasa lualica na stado ovaca pretrpio štetu. Prvostupanjska presuda dosuđena na štetu Distrikta, Pravobraniteljstvo uložilo žalbu. Drugostupanjskom presudom žalba odbijena.						
Preventivne mjere: Nema pisane dokumentacije o pokušajima rješavanja spora mirnim putem.						
Analize i korektivne mjere Pisane analize sa prijedlozima korektivnih mjera vrši Pravobraniteljstvo u okviru godišnjih izvješća o radu.						
Ovršenje: U zahtjevu za plaćanje nije naveden rok za plaćanje. Po primljenom zahtjevu tužitelja sa računom za isplatu, Pravobraniteljstvo je uputilo Direkciji zahtjev u roku od 6 dana. 65 dana je bilo potrebno za plaćanje po sudskoj nagodbi (57 otvaranje naloga i 8 realizacija).						
Regresna tražbina polovice ukupnih troškova (dug, sudski troškovi, kamata): Opomena pred podnošenje tužbe br. P-6/17 od 1.2.2017. realizirano 2.2.2017. godine						

20.	JPK d. o. o. protiv Distrikta					
Broj tužitelja	1	Predmet Pravobraniteljstva broj:	P-105/13	od	22.5.2013.god.	
Pravna osnova:	Novčana tražbina		Komunalne usluge			
Spor okončan:	presudom Osnovnog suda BD	broj	96 0 Ip 050658 13 Ps	od	5.11.2014.g	
	Presudom Osnovnog suda BD					
Predmet Direkcije za financije	KUD	778/15				
Kratki opis predmeta: Tužitelj je podnio tužbu protiv Distrikta (prijedlog dozvole za ovrhu) radi isplate duga na ime utroška električne energije. Sud je rješenjem dopustio ovrhu u korist tužitelja. Pravobraniteljstvo je uložilo prigovor. Apelacijski sud je po prigovoru donio rješenje kojim se prijedlog za ovrhu smatra tužbom te odredio da se predmet dostavi Osnovnom sudu na postupanje po odredbama parničnog postupka i da se ovrha odgađa do pravomoćne odluke parničnog suda. Parnični postupak je okončan prvostupanjskom presudom dosuđenom na štetu Distrikta.						
Preventivne mjere:						

Po pitanju presuda koje se odnose na isplatu troškova za izvršene komunalne usluge, Odjel za obrazovanje je u siječnju 2011. godine izvršio sravnjenje stanja dugovanja prema JPK te sačinio zapisnik o istom po kojem je izvršeno plaćanje računa za koje je utvrđeno da nisu bili plaćeni.

Analize i korektivne mjere

Odjel nema arhivu izgubljenih sudskih sporova.

Nisu dokumentirane pisane analize.

Korektivne mjere se provode, odnosno voditelj Odjela za obrazovanje je 25.5.2017. godine imenovao povjerenstvo sa zadatkom sravnivanja stanja dugovanja prema JPK. Navedeno upućuje na to da je Odjel za obrazovanje pojačao odgovornost krajnjih korisnika za uredno i pravodobno dostavljanje računa sa izvršene komunalne usluge kako se sporovi po ovom pitanju ne bi ponavljali.

Ovršenje:

U zahtjevu za plaćanje nije naveden rok za plaćanje. Po primljenom zahtjevu tužitelja sa računom za isplatu, Pravobraniteljstvo je uputilo Direkciji zahtjev u roku od 4 dana. 13 dana je bilo potrebno za plaćanje po sudskoj nagodbi (12 otvaranje naloga i 1 realizacija).

21.	H. d. o. o. protiv Distrikta					
Broj tužitelja	1	Predmet Pravobraniteljstva broj:		P-1/13	od	3.1.2013.god.
Pravna osnova:	Isplata novčane tražbine		Izvedeni radovi			
Spor okončan:	presudom Osnovnog suda BD	broj	96 0 Ps 052451 12 Ps	od	26.5.2015.g	
	presudom Apelacijskog suda BD	broj	96 0 Ps 052451 15 PŽ	od	27.5.2016.g.	
Predmet Direkcije za financije		KUD	5475/16			
Kratki opis predmeta:						
Tužitelj je na ime duga za izvedene dodatne radove koji nisu ugovoreni, a izvedeni su uz suglasnost tuženika podnio tužbu protiv Distrikta za povrat stvari ili isplatu iznosa. Prvostupanjska presuda je izrečena u korist tužitelja. Uložena žalba Pravobraniteljstva, drugostupanjskom presudom se odbija.						
Preventivne mjere:						
Nema pisane dokumentacije o pokušajima rješavanja spora mirnim putem						
Analize i korektivne mjere						
Odjel nema arhivu izgubljenih sudskih sporova.						
Nisu dokumentirane pisane analize ni korektivne mjere.						
Ovršenje:						
U zahtjevu za plaćanje naveden je rok od 8 dana za plaćanje. Po primljenom zahtjevu tužitelja sa računom za isplatu, Pravobraniteljstvo je uputilo Direkciji zahtjev u roku od 4 dana. Nije utvrđen točan broj dana za otvaranje naloga, za realizaciju je bio potreban 1 dan.						

PRILOG 3: Trajanje postupka

	predmet	nadnevak podnošenja tužbe	nadnevak zaprimanja tužbe u PB	nadnevak sklapanja sudske nagodbe	nadnevak okončanja prvostupanjskog postupka	nadnevak okončanja drugostupanjskog postupka	nadnevak isplate	Do prijama tužbe (3-2)	trajanje nagodbe (4-3)	trajanje prvostupanjskog postupka (5-3)	trajanje drugostupanjskog postupka (6-5)	od prijama tužbe do kraja sudskog postupka	od prijama tužbe do okončanja isplate (3)
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	P-30/16	19.1.2016	29.1.2016	30.9.2016.			16.1.2017.	10	245			245	
2	P-104/16	23.3.2016	25.4.2016		17.3.2017.	21.8.2017.	25.9.2017.	33		326	157	483	
3	P-231/14	8.8.2014	3.11.2014	21.10.2015.			7.12.2015.	87	352			352	
4	P-195/15	18.5.2015	13.11.2015		19.4.2017.	14.11.2017	18.1.2018.	179		523	209	732	
5	P-176/14	18.7.2014	28.8.2014		8.10.2015.	6.5.2016.	14.6.2016.	41		406	211	617	
6	P-56/13	31.1.2013	26.2.2013		22.7.2015.	18.2.2016.	14.6.2016.	26		876	211	1087	
7	P-55/13	30.1.2013	26.2.2013		2.10.2014.	28.1.2016.	14.6.2016.	27		583	483	1066	
8	P-63/13	11.2.2013	1.3.2013		16.1.2015.	14.10.2015.	24.3.2016.	18		686	271	957	
9	P-195/13	1.8.2013	29.8.2013		6.10.2014.	6.2.2015.	25.2.2015.	28		403	123	526	
10	P-60/13	30.1.2013	27.2.2013		7.3.2014.	6.8.2014.	16.9.2014.	28		373	152	525	
11	P-45/14	28.1.2014	28.2.2014		28.1.2015.	7.7.2015.	7.12.2015.	31		334	160	494	
12	P-246/14	11.11.2014	17.11.2014		22.9.2015.	16.12.2015.	24.3.2016.	6		309	85	394	
13	P-9/15	16.12.2014	9.1.2015		26.8.2015.	25.5.2016.	13.7.2016.	24		229	273	502	
14	P-1/17	20.10.2016	4.1.2017	31.5.2017.			23.6.2017.	76	147			147	
15	P-44/14	28.1.2014	28.2.2014		29.1.2015.	23.9.2015.	21.12.2015.	31		335	237	572	
16	P-51/14	31.1.2014	5.3.2014		23.6.2015.	21.10.2015.	22.12.2015.	33		475	120	595	
17	P-99/15	21.4.2015	25.5.2015		5.11.2015.	13.5.2016.	8.7.2016.	34		164	190	354	
18	P-274/12	13.12.2012	13.12.2012		5.9.2013.	27.2.2014.	25.6.2014.	0		266	175	441	
19	P-48/15	3.3.2015	11.3.2015		26.4.2016.	14.10.2016.	25.1.2017.	8		412	171	583	
20	P-105/13	27.9.2012	22.5.2013		5.11.2014.		19.2.2015.	237		532			
21	P-1/13	29.11.2012	3.1.2013		26.5.2015.	27.5.2016.	14.6.2016.	35		873	367	1240	
							prosjeak	47,24	248,00	450,28	211,47	595,60	67
							min	0	147	164	85	147	
							max	237	352	876	483	1240	